

8.6.2022

MIETINTÖ

elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta täytäntöönpanokertomuksesta
(2021/2251(INI))

Budjettivaliokunta
Talous- ja raha-asioiden valiokunta

Esittelijät: Eider Gardiazabal Rubial, Siegfried Mureşan, Dragoş Pîslaru

(Valiokuntien yhteiskokoukset – työjärjestyksen 58 artikla)

Valmistelijat(*):
Dragoş Pîslaru, työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta
Pascal Canfin, ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden
valiokunta

(*): Valiokuntien yhteistyömenettely – työjärjestyksen 57 artikla

SISÄLTÖ

	Sivu
PERUSTELUT	3
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	4
TYÖLLISYYDEN JA SOSIAALIASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO	28
YMPÄRISTÖN, KANSANTERVEYDEN JA ELINTARVIKKEIDEN TURVALLISUUDEN VALIOKUNNAN KIRJE.....	41
KANSAINVÄLISEN KAUPAN VALIOKUNNAN KIRJE	45
TALOUSARVION VALVONTAVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	47
KULTTUURI- JA KOULUTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO	57
PERUSSOPIMUS-, TYÖJÄRJESTYS- JA TOIMIELINASIOIDEN VALIOKUNNAN KIRJE.....	63
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	67
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA.....	68

PERUSTELUT

Mietinnön tarkoitus ja ajoitus

Elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun asetuksen (EU) 2021/241 16 artiklassa säädetään, että komissio toimittaa viimeistään 31. heinäkuuta 2022 Euroopan parlamentille ja neuvostolle tarkastelukertomuksen tukivälineen täytäntöönpanosta. Tällä täytäntöönpanosta laadittavalla mietinnöllä Euroopan parlamentti toimittaa tarkastelua varten omat näkemyksensä tukivälineen täytäntöönpanon edistymisestä.

Tausta

Asetuksella (EU) 2021/241 perustetulla elpymis- ja palautumistukivälineellä tarjotaan jäsenvaltioille avustusten ja lainojen muodossa rahoitusta uudistuksia ja investointeja varten, autetaan kansalaisia ja talouksia selviytymään covid-19-pandemian vaikutuksista ja luodaan perusta kestäväälle elpymiselle. Tukivälineestä myönnettävän rahoituksen ehtona on elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 18 artiklassa säädettyjen erityisedellytysten täyttäminen. Saadaksesen rahoitusta tukivälineestä jäsenvaltioiden on esitettävä kansallinen elpymis- ja palautumissuunnitelma, joka sisältää johdonmukaisia uudistuksia ja investointeja. Komissio arvioi suunnitelmat keskittyen niiden merkityksellisyyteen, vaikuttavuuteen, tehokkuuteen ja johdonmukaisuuteen¹ ja ehdottaa neuvostolle niiden hyväksymistä neuvoston täytäntöönpanopäätöksillä. Elpymis- ja palautumistukiväline on tuloksellisuuteen perustuva väline, ja maksujen ehtona on neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetettujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen.

Euroopan parlamentin rooli

Euroopan parlamentti kiinnittää erityistä huomiota elpymis- ja palautumistukivälineen tarkasteluun ja valvontaan. Se on perustanut tätä varten useita yhteydenpitokanavia, jotka mahdollistavat säännöllisen näkemysten vaihdon komission kanssa ja tietojen toimittamisen elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 25 ja 26 artiklan mukaisesti.

¹ *Merkityksellisyys:* a) tukeeko suunnitelma kaikkia kuutta pilaria; b) auttaako suunnitelma vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa yksilöityihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä; c) edistääkö suunnitelma kasvupotentiaalin ja työpaikkojen syntymisen lujittumista ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa; d) varmistetaanko suunnitelmassa, että mikään toimenpide ei aiheuta merkittävää haittaa ympäristötavoitteille; e) edistävätkö suunnitelman toimenpiteet vihreää siirtymää, myös luonnon monimuotoisuutta, ja onko niiden osuus vähintään 37 prosenttia rahoituksesta; f) edistävätkö suunnitelman toimenpiteet digitaalista siirtymää ja onko niiden osuus vähintään 20 prosenttia; esitetäänkö turvallisuutta koskeva itsearviointi.

Vaikuttavuus: g) onko odotettavissa, että suunnitelma tuottaa pysyviä vaikutuksia; h) taataanko suunnitelman tuloksellinen seuranta ja toteuttaminen.

Tehokkuus: i) ovatko suunnitelman arvioidut kokonaiskustannukset kohtuulliset; j) onko odotettavissa, että järjestelyjen avulla voidaan ehkäistä, havaita ja korjata lahjontaa, petoksia ja eturistiriitoja.

Johdonmukaisuus: k) sisältyykö suunnitelmaan toimenpiteitä, joilla toteutetaan uudistuksia ja julkisia investointihankkeita johdonmukaisina toimina.

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta täytäntöönpanokertomuksesta (2021/2251(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 175 artiklan,
- ottaa huomioon 12. helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta² (”elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva asetus”),
- ottaa huomioon 16. joulukuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092 yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi³ (”oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annettu asetus”),
- ottaa huomioon 20. toukokuuta 2021 antamansa päätöslauselman parlamentin oikeudesta tiedonsaantiin meneillään olevasta jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien arvioinnista⁴,
- ottaa huomioon 10. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman parlamentin näkemyksistä komission ja neuvoston parhaillaan suorittamasta kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien arvioinnista⁵,
- ottaa huomioon 7. huhtikuuta 2022 antamansa päätöslauselman Eurooppa-neuvoston 24.–25. maaliskuuta 2022 pidetyn kokouksen päätelmistä, mukaan lukien Ukrainaa vastaan käytävän sodan viimeisin kehitys ja EU:n pakotteet Venäjälle ja niiden täytäntöönpano,⁶ ja 19. toukokuuta 2022 antamansa päätöslauselman Venäjän Ukrainassa käymän sodan sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista EU:hun – EU:n toimintavalmiuksien vahvistaminen⁷,
- ottaa huomioon 28. syyskuuta 2021 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/2106 elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 täydentämisestä vahvistamalla yhteiset indikaattorit ja elpymisen ja palautumisen tulostaulun yksityiskohtaiset osat⁸,
- ottaa huomioon 28. syyskuuta 2021 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/2105 elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun Euroopan

² EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17.

³ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

⁴ EUVL C 15, 12.1.2022, s. 184.

⁵ EUVL C 67, 8.2.2022, s. 90.

⁶ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0121.

⁷ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0219.

⁸ EUVL L 429, 1.12.2021, s. 83.

parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 täydentämisestä määrittelemällä menetelmä sosiaalimenojen raportointia varten⁹,

- ottaa huomioon 20. lokakuuta 2021 annetun Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon vuotuisesta kestävästä kasvun strategiasta 2021¹⁰,
- ottaa huomioon 24. marraskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Vuotuinen selvitys kestävästä kasvusta 2022” (COM(2021)0740),
- ottaa huomioon 24. marraskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2022 alustavien talousarviosuunnitelmien kokonaisarviointi” (COM(2021)0900),
- ottaa huomioon 24. marraskuuta 2021 annetun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Analysis of the euro area economy” (SWD(2021)0362), joka liittyy asiakirjaan ”Suositus neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta”,
- ottaa huomioon 1. joulukuuta 2021 annetun Euroopan alueiden komitean lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta¹¹,
- ottaa huomioon 1. maaliskuuta 2022 julkaistun komission ensimmäisen vuosikertomuksen elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta (COM(2022)0075),
- ottaa huomioon 8. maaliskuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”REPowerEU: Kohtuuhintaisempaa, varmempaa ja kestävämpää energiaa koskevat yhteiset eurooppalaiset toimet” (COM(2022)0108),
- ottaa huomioon Euroopan alueiden komitean ja Euroopan kuntien ja alueiden neuvoston (CEMR) yhteisen analyysin kuntien, kaupunkien ja alueiden osallistumisesta kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien valmisteluun sekä tulokset niiden 27. huhtikuuta 2022 järjestämästä kohdennetusta kuulemisesta ”Elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpano: paikallis- ja alueviranomaisten näkökulma”,
- ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman oikeusvaltioperiaatteesta ja unionin tuomioistuimen päätöksen seurauksista¹² ja 5. toukokuuta 2022 antamansa päätöslauselman meneillään olevista SEU-sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisista Puolan ja Unkarin kuulemisista¹³,
- ottaa huomioon elpymisen ja palautumisen tulostaulun ja sen temaattiset analyysit sekä esitykset parlamentille¹⁴,
- ottaa huomioon 12. helmikuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Tekniset ohjeet ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen soveltamiseksi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti” (C(2021)1054),

⁹ EUVL L 429, 1.12.2021, s. 79.

¹⁰ EUVL C 155, 30.4.2021, s. 45.

¹¹ EUVL C 97, 28.2.2022, s. 21.

¹² Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0074.

¹³ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0204.

¹⁴ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=fi

- ottaa huomioon Euroopan parlamentin tutkimuspalvelujen laatimat analyysit ja katsaukset (Briefing) elpymis- ja palautumistukivälineestä¹⁵,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan sekä valiokunta-aloitteisten mietintöjen laatimista koskevasta lupamenettelystä 12. joulukuuta 2002 tehdyn puheenjohtajakokouksen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja liitteen 3,
 - ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, talousarvion valvontavaliokunnan ja kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan lausunnot,
 - ottaa huomioon ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan, kansainvälisen kaupan valiokunnan ja perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioden valiokunnan kirjeet,
 - ottaa huomioon budjettivaliokunnan ja talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön (A9-0171/2022),
- A. toteaa, että elpymis- ja palautumistukiväline on Next Generation EU -elvytyspaketin tärkein osa;
- B. toteaa, että covid-19-pandemian, jäljempänä 'pandemia', taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia lieventävien kansallisten toimenpiteiden rahoittamiseen on saatavilla 672,5 miljardia euroa avustuksina ja lainoina; huomauttaa, että parlamentti esitti alun perin, että suurempi osuus elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettäisiin avustuksina;
- C. toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksella tuetaan keskeisiä politiikanaloja, kuten vihreää siirtymää, digitaalista muutosta, taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta, institutionaalista palautumiskykyä ja kriisivalmiutta sekä lapsia ja nuoria, myös koulutusta ja osaamista;
- D. toteaa, että Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24. helmikuuta 2022 on saanut EU:n määräämään ennennäkemättömiä talouspakotteita; toteaa, että Venäjän aiheuttaman konfliktin johdosta suuri määrä Ukrainan kansalaisia on lähtenyt Ukrainasta ja matkustanut ja asettunut EU:hun; toteaa, että tämä sotilaallinen hyökkäys aiheuttaa taloudellisia ja sosiaalisia seurauksia koko Euroopan mantereella ja erityisesti Itä-Euroopan maissa sekä kiireellisen tarpeen vähentää energiariippuvuutta fossiilisista tuontipolttoaineista;
- E. toteaa, että EU:lla on vaikeuksia hankkia tiettyjä kriittisiä raaka-aineita, mikä saattaa vaikuttaa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoon;
- F. toteaa, että pandemialla on ollut tuhoisa vaikutus ihmisten ja yritysten taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen Euroopassa; panee merkille, että EU:n talous supistui merkittävästi pandemian aikana; toteaa, että EU:n yritykset ja erityisesti pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) kärsivät pandemiasta ja se vaikutti kielteisesti kasvuun ja kilpailukykyyn EU:ssa sekä yritysten tuottavuuteen ja kykyyn luoda työpaikkoja; toteaa, että EU:n sisämarkkinat ovat tärkein kasvua edistävä tekijä EU:ssa

¹⁵ <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/fi/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01/07/2019&endDate=&firstCameToPage=false>

ja että niitä olisi vahvistettava ja suojeltava pandemian kielteisiltä vaikutuksilta ja että samalla olisi kannustettava investointeja tutkimukseen ja innovointiin; panee merkille, että joissakin maissa työttömyys kasvoi jälleen keskimääräistä enemmän pandemian aikana; ottaa huomioon, että naiset, nuoret, ikääntyneet, vammaiset henkilöt ja suurperheet ovat muita alttiimpia tälle kehitykselle; toteaa, että EU:n terveydenhuoltoala oli pandemian aikana ääriarjoilla ja että sen muutosjoustavuus joutui kovalle koetukselle; toteaa, että nuorten työttömyysaste on edelleen korkeampi kuin yleinen työttömyysaste; toteaa, että nuoret ovat muita suuremmassa köyhyys- ja syrjäytymisvaarassa ja että heidän mahdollisuutensa saada laadukas työpaikka on heikentynyt huomattavasti;

- G. pitää kilpailullisten, terveiden, osallistavien ja tulevaisuuteen suuntautuneiden eurooppalaisten työmarkkinoiden kannalta ratkaisevan tärkeänä kehittää jatkuvasti digitaalisia taitoja sekä taloudellisia mahdollisuuksia tarjoavia taitoja, kuten vihreät tai yrittäjätaidot, ja uskoo niiden mahdollistavan kaikille eurooppalaisille pääsyn laadukkaaseen työhön; katsoo, että sama koskee ammatillista koulutusta, ammattiosaamista ja elämäntaitoja; toteaa, että EU:n on poistettava kaikki osaamisen kohtaanto-ongelmat, jotta se voi hyödyntää tehokkaasti inhimillistä pääomaansa; vaatii, että asianmukaisen digitaalisen infrastruktuurin ja digitaalisia taitoja koskevan koulutuksen olisi oltava kaikkien saatavilla, jottei ihmisten välinen kuilu digilukutaidossa syvenisi ja jotta kaikilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet koulutusjärjestelmässä ja työmarkkinoilla;
- H. toteaa, että rahoituksen saamiseksi kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin on sisällyttävä uudistuksia ja investointeja, jotka kuuluvat elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa säädettyjen kuuden pilarin soveltamisalaan ja noudattavat asetuksessa vahvistettuja yleisiä ja erityisiä tavoitteita, horisontaalisia periaatteita ja 11:tä arviointikriteeriä;
- I. toteaa, että EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden välinen vuoropuhelu ja avoimuus ovat ratkaisevan tärkeitä elpymis- ja palautumistukivälineen optimaalisen täytäntöönpanon kannalta;
- J. toteaa, että komission, joka vastaa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon seurannasta, on säännöllisesti tiedotettava parlamentille kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien arvioinnin edistymisestä ja siitä, miten jäsenvaltiot ovat panneet tavoitteet ja välitavoitteet täytäntöön ja muun muassa miten ne osaltaan edistävät vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteiden saavuttamista; toteaa, että komission on otettava parlamentin näkemykset huomioon;
- K. toteaa, että jäsenvaltioiden on perustettava ja ylläpidettävä vankkoja valvontajärjestelmiä ja suoritettava tarvittavat tarkastukset, jotta voidaan varmistaa EU:n taloudellisten etujen suojaaminen elpymis- ja palautumistukivälineen koko elinkaaren ajan;
- L. toteaa, että oikeusvaltiota koskevissa komission vuosikertomuksissa nostetaan esiin oikeusvaltioperiaatteeseen liittyviä haasteita ja ne auttavat jäsenvaltioita löytämään ratkaisuja komission ja muiden jäsenvaltioiden tuella;
- M. ottaa huomioon, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa säädetään jäsenvaltioiden mahdollisuudesta esittää perusteltu pyyntö elpymis- ja

palautumissuunnitelmansa muuttamiseksi sen täytäntöönpanoaikana, jos muutos on perusteltavissa objektiivisilla olosuhteilla;

- N. toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon demokraattinen ja parlamentaarinen valvonta on mahdollista vain, jos Euroopan parlamentti osallistuu siihen täysimääräisesti ja kaikki sen suositukset otetaan huomioon joka vaiheessa, ja toteaa, että parlamentti aikoo jatkaa tukivälineen täytäntöönpanon valvontaa;
- O. toteaa, että komissio esittää viimeistään 31. heinäkuuta 2022 parlamentille ja neuvostolle tarkastelukertomuksen elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta;

Kriisin sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten lieventäminen

1. korostaa, että vuonna 2026 päättyvä elpymis- ja palautumistukiväline on ennennäkemätön yhteisvastuun osoitus ja Next Generation EU -välineen kulmakivi sekä tärkein väline, jolla EU toteuttaa toimia pandemian johdosta ja auttaa EU:n talouksia valmistautumaan uusiin haasteisiin;
2. muistuttaa, että EU:n vastaus pandemiaan oli määrätietoinen, koordinoitu, kattava, oikea-aikainen ja solidaarisuuslähtöinen ja että siinä hyödynnettiin laajamittaisesti olemassa olevia välineitä ja otettiin käyttöön uusia rahoitusvälineitä; muistuttaa lisäksi, että jäsenvaltiot ovat toteuttaneet huomattavia finanssipoliittisia toimenpiteitä pandemian johdosta ja tukeakseen elpymistä (5,2 prosenttia bruttokansantuotteesta (BKT) vuonna 2021 ja 2,8 prosenttia vuonna 2022);
3. painottaa, että elpymis- ja palautumistukivälineellä on jäsenvaltioihin vakauttava vaikutus suuren taloudellisen epävarmuuden aikana, että se hillitsee kriisiä ja lieventää sen kielteisiä taloudellisia ja sosiaalisia seurauksia, auttaa hallituksia ylläpitämään investointien tasoa sekä lievittää kansallisiin talousarvioihin kohdistuvaa valtavaa painetta;
4. painottaa lisäksi elpymis- ja palautumistukivälineen keskeistä roolia taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämässä sekä sisämarkkinoiden pirstoutumisen ja makrotaloudellisten erojen syvenemisen estämisessä;
5. pitää myönteisenä, että vaikka elpymis- ja palautumistukivälineen taloudellisia vaikutuksia ei voida täysin erottaa muusta kehityksestä, voitaneen kohtuudella päätellä, että tukivälineellä on tähän mennessä ollut myönteinen vaikutus BKT:hen ja että sen tehokas täytäntöönpano on ratkaisevan tärkeää EU:n talouskasvun kannalta; korostaa tukivälineen roolia jäsenvaltioiden julkisen talouden liikkumavaran suojelemisessa pandemian aiheuttamalta merkittävältä talouden häiriöltä; toteaa, että vaikka varsinaisen vaikutuksen BKT:n kasvuun odotetaan realisoituvan lähivuosien kuluessa, tukiväline on jo auttanut varjelemaan EU:n talouksia ja kansalaisia pandemian kaikkein vakavimmilta vaikutuksilta ja se edistää varmasti osaltaan EU:n elpymistä ja palautumiskykyä, myös taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, työllisyyttä, tuottavuutta, kilpailukykyä, tutkimusta, kehitystä ja innovointia sekä hyvin toimivia sisämarkkinoita ja vahvoja pk-yrityksiä; korostaa, että jäsenvaltioiden välillä on merkittäviä eroja taloudellisessa, sosiaalisessa ja institutionaalisessa resilienssissä, mikä vaikuttaa epätasaiseen elpymisdynamiikkaan; huomauttaa, että tukiväline vauhdittaa vihreää ja digitaalista siirtymää ja sillä on ratkaiseva rooli kestävän siirtymän ja ihmisten hyvinvoinnin

edistämisessä, jotta voidaan luoda palautumiskykyinen, oikeudenmukainen, osallistava, kilpailukykyinen ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava talous toteuttamalla kunnianhimoisia uudistuksia ja investointeja;

6. panee merkille, että komission, Euroopan keskuspankin ja Kansainvälisen valuuttarahaston arvioiden mukaan Next Generation EU -välineen vaikutus on huomattava ja että tehokkaasti täytäntöön pantuna se varsinkin kasvattaa BKT:tä jopa 1,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin jos välineen mukaisia investointeja ei tehtäisi;
7. panee lisäksi merkille komission ennusteen, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitetaan 24 prosenttia kaikista elpymisen tukitoimenpiteistä vuonna 2022; korostaa hyvin kohdennettujen uudistusten ja investointien myönteisiä makrotaloudellisia heijastusvaikutuksia ja potentiaalia; huomauttaa, että tukivälineen avustukset tarjoavat edelleen merkittävää finanssipoliittista tukea jäsenvaltioille ja voivat siten antaa niille mahdollisuuden jatkaa rakenneuudistuksia ja investointeja, joilla on pitkäaikainen vaikutus niiden talouden ja yhteiskunnan elpymiseen ja palautumiskykyyn; kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään tätä mahdollisuutta mahdollisimman hyvin;
8. huomauttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen onnistunut ja avoin täytäntöönpano auttaisi tekemään EU:n talouksista ja yhteiskunnista kestävämpiä, osallistavampia ja selviytymiskykyisempiä, pitkällä aikavälillä kilpailukykyisempiä, strategisesti riippumattomampia ja paremmin valmistautuneita nykyisiin ja tuleviin haasteisiin; korostaa, että kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien onnistunut täytäntöönpano edistää taloudellista ja sosiaalista lähentymistä ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä vähentää sosiaalista eriarvoisuutta;
9. katsoo, että jotta elpymis- ja palautumistukiväline voi saavuttaa yleiset tavoitteensa ja tukea EU:n toipumista kriisistä ja jotta voidaan maksimoida pitkäkestoinen vaikutus EU:n talouteen ja yhteiskuntaan, on välttämätöntä, että jäsenvaltiot panevat sovitut uudistukset ja investoinnit täytäntöön perinpohjaisesti ja oikea-aikaisesti; muistuttaa, että tukiväline on tuloksellisuuteen perustuva mekanismi, jossa rahoitus pannaan maksuun vasta, kun toimenpiteisiin liittyvät välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu; muistuttaa, että paikallisten, alueellisten ja kansallisten viranomaisten sekä näiden poliitikkojen kehittämisestä vastaavien viranomaisten osallistuminen on ratkaisevan tärkeää tukivälineen menestyksen kannalta, kuten elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 28 artiklassa todetaan;
10. varoittaa, että elpymis- ja palautumistukiväline lieventää kriisin sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia vain, jos varat tosiasiallisesti käytetään ja kulutetaan siten, että niiden vaikutus ulottuu reaalityöelämään ja ihmisten elämään; kehottaa jäsenvaltioita tekemään asianmukaiset päätökset organisaatorakenteesta ja henkilöresursseista, joiden avulla varmistetaan tukivälineen varojen oikea-aikainen käyttö;
11. korostaa, että pandemia on korostanut tarvetta lisätä EU:n strategista riippumattomuutta keskeisissä toimitusketjuissa ja kriittisissä infrastruktuureissa ja palveluissa; toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen investoinneilla vihreään ja digitaaliseen siirtymään olisi edistettävä EU:n strategisen omavaraisuuden ja riippumattomuuden lisäämistä ja erityisesti vähennettävä sen riippuvuutta fossiilisten polttoaineiden tuonnista; toteaa,

että komission mukaan tukivälineen odotetaan edistävän merkittävästi EU:n teollisuusstrategian täytäntöönpanoa ja siten EU:n teollisuuden kehittämistä;

12. korostaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen uudistus- ja investointipakettien, erityisesti kasvua edistävien pakettien, olisi myös tuotettava EU:n tason lisäarvoa; toteaa, että komission mukaan EU:n laajuiset BKT-vaikutukset ovat noin kolmanneksen suuremmat, kun otetaan nimenomaisesti huomioon yksittäisten maiden toimenpiteiden heijastusvaikutukset; korostaa, että tukivälineen uudistus- ja investointipakettien olisi lisäksi edistettävä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa, Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Euroopan digitaalistrategian painopisteitä sekä sukupuolten tasa-arvoa ja kaikkien yhtäläisiä mahdollisuuksia ja näiden tavoitteiden valtavirtaistamista;
13. kehottaa komissiota arvioimaan, onko naapurimaiden kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien investoinneissa ollut tarpeetonta päällekkäisyyttä, ja auttamaan jäsenvaltioita välttämään turhaa päällekkäisyyttä;
14. pitää valitettavana, että covid-19-kriisi on vaikuttanut eniten naisiin¹⁶, lapsiin¹⁷, nuoriin, ikääntyneisiin ja haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin; muistuttaa tarpeesta varmistaa osallisuus niin, että EU ei jätä ketään jälkeen ja että se käsittelee sukupuolisidonnaisia sosioekonomisia vaikutuksia elpymisen edetessä, ja huomauttaa, että kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa ei käsitellä kriisin monia sukupuolisidonnaisia vaikutuksia; pitää myönteisenä hoitopalvelujen saatavuuden ja laadun parantamista, mutta pitää valitettavana, että palveluja on edelleen saatavilla liian rajallisesti;
15. palauttaa mieliin kuuden pilarin suuren merkityksen, sillä ne tarjoavat jäsenvaltioille kehyksen, jossa ehdottaa ja toteuttaa uudistuksia ja investointeja, jotka liittyvät vihreään ja digitaaliseen siirtymään, talouteen, tuottavuuteen ja kilpailukykyyn, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen, terveyteen ja institutionaaliseen palautumiskykyyn sekä lapsia ja nuoria koskeviin toimenpiteisiin; korostaa, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaan kaikkien jäsenvaltioiden on sisällytettävä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkia pilareita; pitää valitettavana, että kaikki jäsenvaltiot eivät ole halunneet noudattaa asetuksen pilarirakennetta, joka olisi helpottanut seurantaa;

Elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitusnäkökohdat

16. panee merkille, että tähän mennessä toimitetuissa 26 kansallisessa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa jäsenvaltiot ovat pyytäneet avustuksia yhteensä 337,5 miljardin euron arvosta, kun käytettävissä on 338 miljardia euroa; panee lisäksi merkille, että kaikki jäsenvaltiot eivät ole nykyisissä kansallisissa suunnitelmissaan pyytäneet täysimääräisinä avustuksia, joita ne voisivat saada elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 11 artiklan mukaisesti;

¹⁶ Euroopan parlamentti, sisäasioiden pääosasto, kansalaisoikeuksien sekä perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden politiikkayksikkö, ”COVID-19 and its economic impact on women and women’s poverty – Insights from 5 European Countries”, toukokuu 2021, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU\(2021\)693183_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU(2021)693183_EN.pdf).

¹⁷ Eurochild, *Growing up in lockdown: Europe’s children in the age of COVID-19*, 17. marraskuuta 2020, <https://www.eurochild.org/resource/growing-up-in-lockdown-europes-children-in-the-age-of-covid-19/>.

17. on kuitenkin huolissaan siitä, että vain seitsemän jäsenvaltiota on pyytänyt lainoja, yhteensä 166 miljardin euron arvosta, kun käytettävissä on 385,8 miljardia euroa, mikä jättää käyttöön huomattavat määrärahat, jos jäsenvaltiot tarvitsevat lainoja myöhemmässä vaiheessa; on huolissaan siitä, että vähäinen kiinnostus lainoja kohtaan saattaa merkitä menetettyjä mahdollisuuksia ja estää elpymis- ja palautumistukivälinettä saavuttamasta täyttä potentiaaliaan; korostaa, että jos jäsenvaltiot, joiden kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat on jo hyväksytty, haluavat pyytää lainoja, niiden kansallista suunnitelmaa on muutettava tarvittavilta osin lisäämällä suunnitelmaan uudistus- ja investointitoimia, välitavoitteita ja tavoitteita ja peruuttamatta jo toteutettuja toimenpiteitä; kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään kaikki tukivälineen tarjoamat mahdollisuudet, myös lainat, pandemian vaikutusten torjumiseksi ja tulevien haasteiden selvittämiseksi;
18. antaa komissiolle tehtäväksi selvittää syyt, joiden vuoksi jäsenvaltiot eivät ole pyytäneet lainoja koko käytettävissä olevan määrän edestä, koska tämä saattaa estää elpymis- ja palautumistukivälinettä saavuttamasta täyttä potentiaaliaan; muistuttaa, että jäsenvaltio voi hakea lainatukea toimittaessaan elpymis- ja palautumissuunnitelman tai jonain toisena ajankohtana 31. päivään elokuuta 2023 saakka;
19. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen 21 artiklan mukaan jäsenvaltio voi objektiivisten olosuhteiden johdosta esittää komissiolle perustellun pyynnön siitä, että komissio antaa ehdotuksen hyväksytyn suunnitelman muuttamisesta tai korvaamisesta; muistuttaa, että jos komissio katsoo, että jäsenvaltion esittämät syyt oikeuttavat kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman muuttamisen, se arvioi muutetun kansallisen suunnitelman asetuksen 19 artiklan mukaisesti ja tekee ehdotuksen neuvoston täytäntöönpanopäätökseksi 20 artiklan mukaisesti; muistuttaa, että tällaisen muutospyynnön johdosta aloitetaan ensimmäistä arviointi- ja hyväksymismenettelyä vastaava arviointi- ja hyväksymismenettely, ja kehottaa jäsenvaltioita huomioimaan tarkasti riskin, että koko kansallisen suunnitelman täytäntöönpano viivästyy; toteaa, että tähän mennessä yksikään jäsenvaltio ei ole pyytänyt hyväksytyn suunnitelman muuttamista tai korvaamista; kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 21 artiklaa ja toteaa, että merkittävästä inflaatiosta johtuva kansallisten suunnitelmien kustannusten mahdollinen nousu voi johtaa siihen, että jäsenvaltiot pyytävät saada päivittää kansallisia suunnitelmiaan;
20. panee merkille, että jäsenvaltioiden BKT:n kehityksen ennustetaan tällä hetkellä poikkeavan komission syksyn 2020 ennusteesta, mikä johtaa odotettuihin muutoksiin avustusmäärissä, jotka ovat jäsenvaltioiden käytettävissä elpymis- ja palautumistukivälineen toisessa, 30 prosentin rahoitusikkunassa; huomauttaa, että avustuksina myönnettävän osuuden merkittävä muuttaminen saattaa edellyttää kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien muuttamista;
21. painottaa, että elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävän tuen on noudatettava elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 9 artiklassa tarkoitettua täydentävyyden periaatetta; odottaa saavansa yksityiskohtaisempia ja paremmin eriteltyjä tietoja, joiden perusteella on helpompi ymmärtää tukivälineen tuen täydentävyyttä; kehottaa jäsenvaltioita toimittamaan komissiolle yksityiskohtaisia, avoimia ja oikea-aikaisia tietoja, jotta tukivälineen vaikutuksista voidaan raportoida tehokkaasti; muistuttaa elpymisen ja palautumisen tulostaulun tärkeydestä, sillä se tarjoaa kansalaisille perustietoja elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanon

yleisestä edistymisestä; kehottaa komissiota lisäämään avoimuutta ja tietojen havainnollisuutta tulostaulussa ja yksityiskohtaistamaan raportointia niin, että tuotosten sijasta keskitytään tulos- ja vaikutusindikaattoreihin ja varmistetaan ehdotettujen uudistusten ja investointien laadullinen analyysi;

22. panee merkille, että komissio ja jäsenvaltiot ovat tähän mennessä sopineet vain yhdestätoista operatiivisesta järjestelystä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sopimaan operatiivisista järjestelyistä mahdollisimman pian ja pyytää komissiota ilmoittamaan järjestelyt parlamentille; kehottaa lisäksi kaikkia jäsenvaltioita julkistamaan nopeasti operatiiviset järjestelynsä sekä rahoitus- ja lainasopimuksensa, jotta varmistetaan parempi avoimuus ja vahvistetaan vastuuvollisuutta;
23. panee merkille, että 20 jäsenvaltiota on saanut ennakkomaksuna enintään 13 prosenttia enimmäisrahoitusosuudestaan, että yksi jäsenvaltio ei ole pyytänyt ennakkomaksua ja että tähän mennessä seitsemän jäsenvaltiota on pyytänyt ensimmäisiä maksuja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja yksi jäsenvaltio on pyytänyt toista maksua;
24. muistuttaa, että tukivälineen ja kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanon viivästyminen ei saisi hidastaa pandemian jälkeistä elpymisprosessia eikä heikentää EU:n palautumiskykyä;
25. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa säädetään mahdollisuudesta sisällyttää kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin toimenpiteitä, jotka on aloitettu 1. helmikuuta 2020 tai sen jälkeen, ja että jotkut jäsenvaltiot ovat käyttäneet tätä mahdollisuutta;
26. pitää myönteisenä komission ja jäsenvaltioiden varhaista vuoropuhelua maksupyyntöjen valmistelussa ja komission valmiutta arvioida maksupyyntöjä; kannustaa komissiota arvioimaan edelleen perusteellisesti, noudatetaanko välitavoitteita ja tavoitteita oikea-aikaisesti, ja kuulemaan tarvittaessa asiaankuuluvia asiantuntijoita; kehottaa komissiota varmistamaan maksujen nopean suorittamisen ja seuraamaan tiiviisti uudistusten ja investointien täytäntöönpanoa;
27. muistuttaa, että Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission joulukuussa 2020 tekemässä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistetun etenemissuunnitelman mukaisesti on pikaisesti otettava käyttöön uusia omia varoja, joilla katetaan täysin Next Generation EU -välineen ja etenkin elpymis- ja palautumistukivälineen takaisinmaksu viimeistään vuoteen 2058 mennessä; panee merkille eurooppalaisten vihreiden joukkolainojen liikkeeseenlaskun tukivälineen ilmastomenojen rahoittamiseksi; panee merkille, että ensimmäisillä kerroilla, kun komissio laski liikkeeseen vihreitä joukkolainoja, kysyntä ylitti selvästi tarjonnan;

Elpymis- ja palautumistukivälineen rooli Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen seurausten lieventämisessä

28. painottaa tarvetta lisätä EU:n rahoitusta rahoitusvälineistä ja etenkin elpymis- ja palautumistukivälineestä, jotta voidaan vastata nykyisiin haasteisiin, myös niihin, jotka johtuvat Venäjän provosoimattomista ja perusteettomista sotatoimista ja hyökkäyksestä Ukrainaan;

29. on huolissaan siitä, että hyökkäys Ukrainaan ja perustellut pakotteet, joita EU on asettanut Venäjälle ja Valko-Venäjälle, vaikuttavat vakavasti EU:n taloudellista ja sosiaalista elpymistä ja palautumista koskevaan strategiaan; toteaa, että ne vaikuttavat jäsenvaltioihin hyvin eri tavoin; on huolissaan epätasaisista vaikutuksista EU:n talouteen, taloudellisista ja sosiaalisista seurauksista ja entistä suuremmasta sosiaalisesta eriarvoisuudesta, jota aiheuttaa erityisesti energian ja elintarvikkeiden hintojen nousu; korostaa, että inflaatio saattaa myös heikentää tukivälineen odotettuja tuloksia ja nostaa jäsenvaltioiden kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien kustannusarvioita; odottaa, että EU jatkaa päättäväisten, yhtenäisten ja nopeiden toimien toteuttamista tämän uuden kriisin johdosta;
30. nostaa jälleen kerran esiin vaatimuksensa lisäpakotteista, joihin olisi kuuluttava Venäjän eri energiatuotteiden täydellinen ja välitön tuontikielto ja niihin liittyvän infrastruktuurin käytöstä luopuminen parlamentin 7. huhtikuuta 2022 antaman päätöslauselman mukaisesti, ja toistaa vaatimuksensa, että laaditaan suunnitelma EU:n energian toimitusvarmuuden turvaamiseksi jatkossakin, mikä edellyttää muun muassa EU:n energiapolitiikan uudelleenmäärittelyä, sillä jäsenvaltioiden energiariippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista Venäjältä on eriasteista;
31. on huolissaan siitä, että Ukrainan nykytilanne vaikuttaa voimakkaasti energian hintoihin, ja korostaa tarvetta vahvistaa energiaomavaraisuutta ja -varmuutta, monipuolistaa energialähteitä, myös EU:n energialähteiden avulla, ja nopeuttaa energiasiirtymää; korostaa elpymis- ja palautumistukivälineen roolia REPowerEU-välineen käyttöönotossa ja korostaa, että tukivälineestä saatavilla olevia lainoja voitaisiin käyttää laajalti täydentämään REPowerEU-aloitetta ja edistämään investointeja energiasiirtymään, muun muassa puhtaan energian kehittämiseen; odottaa siksi, että tukiväline edistää merkittävästi EU:n energiaomavaraisuutta energiatehokkuuden, energialähteiden monipuolistamisen ja oikeudenmukaiseen vihreään siirtymään tehtävien investointien avulla;
32. pitää tässä yhteydessä myönteisinä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyviä erilaisia toimenpiteitä, joilla pyritään tehostamaan energiasiirtymää ja lisäämään energiavarmuutta, lisäämään strategista riippumattomuutta, vähentämään jäsenvaltioiden riippuvuutta fossiilisten polttoaineiden tuonnista ja nopeuttamaan energialähteiden monipuolistamista, energiatehokkuuden parantamista ja puhtaiden energialähteiden kehittämistä; korostaa, että rajatylittäviä hankkeita, eurooppalaisten energiaverkkojen parempaa yhteenliittämistä ja sähköverkkojen täydellistä synkronointia kaikkialla EU:ssa olisi edistettävä, jotta voidaan lisätä EU-maiden välistä synergiaa ja yhteistyötä ja ottaa huomioon yhteiset huolenaiheet ja yhteiset painopisteet;
33. kehottaa jäsenvaltioita ilmoittamaan virallisesti komissiolle, jos ne eivät aio käyttää elpymis- ja palautumistukivälineestä saatavilla olevaa lainojen määrää kokonaisuudessaan; kehottaa komissiota antamaan tarvittaessa ehdotuksen elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen kohdennetusta muuttamisesta, jotta voidaan kannustaa tukivälineen varojen optimaaliseen käyttöön, sekä ehdottamaan lainojen uudelleenkohdentamista muille jäsenvaltioille, joilla on edessään uusia haasteita Venäjän hyökättyä Ukrainaan, ja sallimaan jäsenvaltioiden hakea lainoja suuremman määrän kuin 6,8 prosenttia maan bruttokansantulosta (BKTL), jotta voidaan etenkin lieventää Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen taloudellisia, sosiaalisia ja

energiavaikutuksia sekä EU:n Venäjälle ja Valko-Venäjälle määraamien rajoittavien toimenpiteiden oheisvaikutuksia;

34. toteaa, että tarvitaan toimenpiteitä, joilla autetaan Ukrainan pakolaisia erityisesti majoituksen, sosiaali- ja lastenhoitopalvelujen, koulutuksen, terveydenhuollon ja asunnon saamisessa ja helpotetaan heidän sosioekonomista tilannettaan; korostaa siksi, että on varmistettava suurempi panostus näihin tarpeisiin;

Kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat

35. pitää myönteisenä, että 24 kansallista elpymis- ja palautumissuunnitelmaa on hyväksytty, ja panee merkille, että helmikuun 2022 alkuun mennessä yksi jäsenvaltio ei ollut vielä esittänyt kansallista suunnitelmaansa; toteaa lisäksi, että komissio ei ole vielä arvioinut kahta kansallista suunnitelmaa; kehottaa maita, joiden kansalliset suunnitelmat odottavat arviointia, käymään rakentavia keskusteluja komission kanssa, jotta suunnitelmat voidaan hyväksyä ilman lisäviiveitä; kehottaa komissiota soveltamaan elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevaa asetusta huolellisesti, jotta varmistetaan asetuksessa säädettyjen 11 arviointikriteerin noudattaminen jäljellä olevia suunnitelmia arvioitaessa;
36. panee merkille, että komission arvioinneissa todettiin, että kaikissa hyväksytyissä kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa on elpymis- ja palautumistukivälineen kaikkia kuutta pilaria koskevia toimenpiteitä ja että kyseiset kansalliset suunnitelmat täyttävät tyydyttävästi kaikki elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa vahvistetut arviointikriteerit ja muodostavat tasapainoisen uudistus- ja investointipaketin; katsoo, että jäsenvaltiot olisivat voineet seurata kansallisissa suunnitelmissaan tarkemmin tukivälineen kuutta pilaria ja elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen vaatimuksia;
37. muistuttaa komissiota siitä, että oikeusvaltioperiaatteen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 2 artiklan noudattaminen ovat ennakoedellytyksiä rahaston varojen saamiselle ja että oikeusvaltioperiaatetta koskevaa ehdollisuusmekanismia sovelletaan täysimääräisesti elpymis- ja palautumistukivälineeseen; kehottaa komissiota ja neuvostoa olemaan hyväksymättä Puolan ja Unkarin luonnoksia kansallisiksi elpymis- ja palautumissuunnitelmiksi niin kauan kuin on syytä olla huolissaan oikeusvaltioperiaatteen noudattamisesta, oikeuslaitoksen riippumattomuudesta sekä petosten, eturistiriitojen ja lahjonnan ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja torjunnasta kyseisissä maissa, ja odottaa erityisesti, että komission puheenjohtajan 19. lokakuuta 2021 mainitsevat kolme ehtoa tukivälineen varojen maksamiseksi Puolalle täytetään; muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen säännösten noudattamatta jättäminen ja myöhemmät viivästykset kansallisten suunnitelmien hyväksymisessä vaikuttavat vakavasti paikallis- ja alueviranomaisten valmiuksiin torjua asianmukaisesti pandemian vaikutuksia yhteisöihinsä, yrityksiinsä ja kansalaisiinsa ja voivat johtaa paikallisen ja alueellisen taloudellisen tilanteen pitkäaikaiseen heikkenemiseen;
38. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineestä ei pidä rahoittaa mitään toimenpiteitä, jotka ovat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen EU:n arvojen vastaisia; kehottaa komissiota seuraamaan erittäin tarkkaan tukivälineen täytäntöönpanon yhteydessä EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuvia riskejä

ja oikeusvaltioperiaatteen rikkomista tai mahdollista rikkomista sekä ryhtymään välittömiin toimiin, jos EU:n taloudellisille eduille voi aiheutua vahinkoa; kehottaa siksi komissiota seuraamaan oikeusvaltioperiaatetta koskevasta ehdollisuudesta annetun asetuksen mukaisesti erityisen tarkkaan, että jäsenvaltiot noudattavat velvollisuuttaan suojata EU:n taloudellisia etuja mainitun asetuksen 22 artiklan mukaisesti;

39. muistuttaa lisäksi, että oikeusvaltioperiaatteen noudattamista ja EU:n varojen moitteetonta hoitoa on arvioitava jatkuvasti koko elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren ajan ja että komission on pidätyttävä maksamasta rahoitusta ja tarvittaessa perittävä varoja takaisin, jos edellä mainitut ehdot eivät enää täyty;
40. panee merkille, että komission arvioinnissa todetaan, että kaikissa hyväksytyissä kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa odotetaan päästävän elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa asetettuun vihreän tavoitteen vähintään 37 prosentin osuuteen ja että kaikkien hyväksytyjen kansallisten suunnitelmien ilmastotoimien kokonaismenot ovat lähes 220 miljardia euroa; huomauttaa kuitenkin, että menoja koskevien ulkopuolisten arviointien mukaan luvut ovat vihreiden menojen osalta alhaisempia; korostaa tässä yhteydessä, että ilmastoon liittyviä toimenpiteitä koskevat välitavoitteet ja tavoitteet olisi pitänyt määritellä siten, että varmistetaan toteutettujen toimenpiteiden olevan juuri niin ilmastomyötäisiä kuin on ilmoitettu; korostaa, että kansallisilla suunnitelmilla olisi edistettävä vihreää siirtymää, luonnon monimuotoisuus mukaan lukien; panee merkille huolen siitä, edistävätkö kaikki asiaankuuluvat toimenpiteet tehokkaasti tavoitteiden saavuttamista;
41. muistuttaa, että kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien on oltava yhdenmukaisia asetuksen (EU) 2018/1999¹⁸ mukaisten kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien ja niiden päivitysten kanssa; kehottaa komissiota arvioimaan kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa vihreään siirtymään osoitettujen investointien vaikutusta tarkistetuissa kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa asetettujen vuoteen 2030 ulottuvien uusien ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseen;
42. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen olisi edistettävä luonnon monimuotoisuutta koskevien toimien valtavirtaistamista kaikessa EU:n politiikassa; panee merkille, että useat kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat edistävät luonnon monimuotoisuutta, mutta väittää, että jäsenvaltiot olisivat voineet käyttää tukivälinettä enemmän luonnon monimuotoisuuden parantamiseen;
43. varoittaa ”viherpesun” riskistä kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanossa, erityisesti joidenkin sellaisten toimenpiteiden osalta, joiden on ilmoitettu edistävän vihreitä menoja koskevia vaatimuksia, kuten energiatehokkuutta parantava rakennusten peruskorjaus;
44. toteaa, että kaikissa hyväksytyissä kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa odotetaan päästävän elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa asetettuun digitaalisen tavoitteen vähintään 20 prosentin osuuteen, että jotkut jäsenvaltiot ovat osoittaneet jopa yli puolet elpymis- ja palautumistukivälineen varoistaan toimenpiteisiin, jotka täyttävät digitaalisen tavoitteen vaatimukset, ja että kaikkien hyväksytyjen kansallisten suunnitelmien digitaalisten toimien kokonaismenot

¹⁸ EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1.

ovat lähes 29 prosenttia eli 130 miljardia euroa; pitää myönteisenä, että kansallisissa suunnitelmissa keskitytään voimakkaasti pk-yritysten tukemiseen ja julkisten palvelujen, myös terveysalan, digitalisointiin ja digitaalisiin taitoihin, yritysten digitalisointiin, yhteenliitettävyyteen, digitaaliseen tutkimus- ja kehitystoimintaan ja kehittyneisiin teknologioihin; toteaa, että kaksi kolmasosaa jäsenvaltioista sisällytti kansallisiin suunnitelmiinsa itsearviointin digitaalisiin valmiuksiin ja yhteenliitettävyyden tehtävien investointien turvallisuudesta;

45. muistuttaa komissiota ja jäsenvaltioita siitä, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaan digitaalitekнологiaan tehtävissä investoinneissa olisi noudatettava yhteentoimivuuden, energiatehokkuuden ja henkilötietojen suojan periaatteita, mahdollistettava pk-yritysten ja startup-yritysten osallistuminen ja edistettävä avoimen lähdekoodin ratkaisujen käyttöä; korostaa, että digitaalisia hankintoja koskevat tarjouskilpailut on suunniteltava huolellisesti etenkin sen varmistamiseksi, että pk-yritykset voivat osallistua asiaan liittyviin julkisiin investointeihin;
46. panee merkille, että useisiin kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyy 5G-yhteyksiä koskevia investointiehdotuksia; muistuttaa, että jäsenvaltioiden olisi varmistettava johdonmukaisuus ja täydentävyys 5G-yhteyksien, mobiililaajakaistan ja infrastruktuurin käyttöönotossa kaikilla alueilla, jotta ketään ei jätetä jälkeen;
47. painottaa, että kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa on tärkeää osoittaa lähes 50 prosenttia kokonaismenoista eli 203 miljardia euroa toimenpiteisiin, joilla edistetään toimivia sisämarkkinoita, entistä parempaa liiketoimintaympäristöä ja yksityisiä investointeja; muistuttaa yksityisen sektorin merkityksestä elpymis- ja palautumistukivälineen onnistuneessa täytäntöönpanossa; kehottaa jäsenvaltioita helpottamaan tukivälineestä rahoitettuihin hankkeisiin liittyviä yksityisiä investointeja poistamalla kaikki tarpeettomat esteet, jotka estäisivät pk-yrityksiä saamasta asiaankuuluvaa tukivälineen rahoitusta, ja kehottaa siksi komissiota esittämään yksityiskohtaisia analyyseja yksityisen sektorin mahdollisuuksista saada rahoitusta tukivälineestä; pyytää jäsenvaltioita panemaan kansalliset suunnitelmat täytäntöön läpinäkyvällä aikataululla, jotta yksityinen sektori voi suunnitella toimintansa ja hankkeensa asiaankuuluvien toimenpiteiden mukaan;
48. toteaa komission arvioivan, että sosiaalimenojen osuus kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa on noin 20 prosenttia pyydetyistä avustuksista ja lainoista; panee merkille, että näissä menoissa keskitytään tiettyjen heikossa asemassa olevien ryhmien työllistymiskannustimiin, työsuhdeturvalainsäädännön uudistuksiin ja työsopimusten sääntelyyn; muistuttaa, että pandemian sosiaaliset seuraukset ovat olleet moninaiset ja että ne ovat rasittaneet epätasaisesti ja suhteettomasti matalamman tulotason ryhmiä ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmiä ja samalla lisänneet julkisten palvelujen tarvetta; pitää valitettavana, että sosiaalisia investointeja koskevat toimenpiteet ovat suurelta osin rajoittuneet sosiaaliseen infrastruktuuriin ja että vain joihinkin kansallisiin suunnitelmiin sisältyy toimenpiteitä asianmukaisten hoitopalvelujen ja tilapäisten tukitoimenpiteiden kehittämiseksi;
49. tukee komission tavoitetta luoda elpymis- ja palautumistukivälineen avulla joustavammat ja osallistavammat työmarkkinat ja huomauttaa, että asiaankuuluvilla toimenpiteillä olisi edistettävä laadukkaita työpaikkoja;

50. huomauttaa, että kaikissa tähän mennessä hyväksytyissä kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa puututaan sosiaalisiin ja työllisyyteen liittyviin haasteisiin, myös toimenpiteillä, joilla parannetaan työmarkkinoille osallistumista, edistetään osaamisen kehittämistä ja uudelleenkoulutusta, nykyaikaistetaan työmarkkinalaitoksia ja -palveluja sekä sosiaaliturva- ja terveydenhuoltojärjestelmiä; pitää valitettavana, että jotkut jäsenvaltiot ovat jäljessä suunnitelmiansa sosiaalisen ulottuvuuden vahvistamisessa;
51. painottaa terveydenhuoltoon sekä taloudelliseen, sosiaaliseen ja institutionaaliseen palautumiskykyyn liittyvien uudistusten ja investointien merkitystä kriisivasteen ja kriisivalmiuden parantamisessa ja toteaa, että niihin osoitetaan yli 17 prosenttia eli 76 miljardia euroa kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien kokonaismäärärahoista; korostaa, että komission mukaan tämän elpymis- ja palautumistukiväliseen pilarin puitteissa jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön 789 toimenpidettä, jotka liittyvät 1 900 välitavoitteeseen ja tavoitteeseen; korostaa, että covid-19 on osoittanut, että on tärkeää parantaa julkisten laitosten häiriönsietokykyä;
52. toteaa, että hyväksytyissä kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa aiotaan osoittaa terveydenhuoltoalan toimenpiteisiin 37 miljardia euroa eli 8 prosenttia kansallisten suunnitelmien kokonaismenoista; korostaa, että suurin osuus on varattu sairaalainfrastruktuurin kunnostamiseen ja laajentamiseen ja seuraavaksi eniten rahoitetaan perusterveydenhuollon ja ennaltaehkäisyn vahvistamista sekä terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon digitaalista siirtymää; odottaa näiden terveydenhuoltoalan toimenpiteiden parantavan terveydenhuoltojärjestelmien kapasiteettia ja muutosjoustavuutta ja niiden valmiutta selviytyä tulevista kriiseistä; on huolissaan siitä, että monet jäsenvaltiot eivät ole sisällyttäneet suunnitelmiinsa riittävästi toimenpiteitä, joilla mielenterveyspalveluista tehtäisiin saavutettavia ja kohtuuhintaisia kaikille ikäryhmille, ja korostaa, että mielenterveyden olisi oltava olennainen osa EU:n sosioekonomista elpymistä pandemiasta ja yksi työterveyden painopisteistä; on huolissaan siitä, että jotkut jäsenvaltiot eivät ole sisällyttäneet suunnitelmiinsa riittävästi toimenpiteitä, joilla voitaisiin vastata julkisen terveydenhuollon pitkäaikaisiin haasteisiin;
53. panee merkille, että julkishallinnon nykyaikaistaminen on näkyvällä sijalla monissa kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa ja että julkishallinnon parantamiseen odotetaan investoitavan noin 1,8 miljardia euroa; korostaa, että kansallisilla suunnitelmissa voitaisiin lisätä julkishallinnon valmiuksia hallinnoida tehokkaasti EU:n varoja kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla; korostaa, että uudistusten hyödyt ylittävät niihin liittyvät kustannukset, minkä pitäisi johtaa konkreettisiin myönteisiin vaikutuksiin kansalaisten elämässä;
54. panee merkille, että hyväksytyissä kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa suunnitellaan käytettävän lapsia ja nuoria, myös varhaiskasvatusta, nuorisotyöttömyyttä ja osaamista, koskeviin toimenpiteisiin 49 miljardia euroa, mikä vastaa noin 11,5:tä prosenttia kansallisten suunnitelmien kokonaismenoista; toteaa, että määrä on ensimmäinen askel sen varmistamisessa, että kaikissa 27 jäsenvaltiossa pannaan täytäntöön seuraavalle sukupolvelle omistettuja koordinoituja toimenpiteitä; on huolissaan siitä, että monissa kansallisissa suunnitelmissa ei ole otettu asianmukaisesti huomioon eurooppalaisen lapsitakuun tavoitteita ja että suunnitelmat heijastavat vain osittain vahvistetun nuorisotakuun tavoitteita; pitää valitettavana, että kaksi

jäsenvaltiota päätti olla sisällyttämättä suunnitelmiinsa erityisesti lapsia ja nuoria koskevia toimenpiteitä ja piti parempana esittää toimenpiteitä, joilla edistetään kaikkien kansalaisten osaamista ja digitaalisia taitoja;

55. panee merkille, että lähes kaikkiin hyväksytyihin kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyy investointeja digitaaliseen koulutukseen ja että niiden osuus kaikista koulutusmenoista on noin 30 prosenttia; pitää myönteisenä keskittymistä koulutusinfrastruktuurin ja -välineiden nykyaikaistamiseen jäsenvaltioissa;
56. panee merkille, että jäsenvaltiot ovat tähän mennessä esittäneet yhteensä 228 toimenpidettä, joissa keskitytään lasten ja nuorten tukemiseen; toteaa, että 74 prosentissa toimenpiteistä keskitytään yleissivistävän, ammatillisen ja korkeakoulutuksen valmiuksiin sekä saavutettavuuteen, kohtuuhintaisuuteen, laatuun ja osallistavuuteen, digitalisointi ja infrastruktuuri mukaan lukien; toteaa lisäksi, että 14 prosenttia toimenpiteistä on kohdistettu varhaiskasvatukseen sekä koulunkäynnin keskeyttämisen ja lasten köyhyyden vähentämiseen; toteaa, että 12 prosentissa toimenpiteistä keskitytään torjumaan nuorisotyöttömyyttä luomalla työpaikkoja, palkkaamalla työntekijöitä, kannustamalla työpaikan vaihtoon ja tukemalla itsenäistä ammatinharjoittamista; korostaa, että parlamentti on pyytänyt jäsenvaltioita osoittamaan kunkin kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman varoista ainakin 2 prosenttia kulttuuriin ja 10 prosenttia koulutukseen; panee merkille, että vain 16 jäsenvaltiota on sisällyttänyt kansalliseen suunnitelmaansa kulttuurialan toimenpiteitä; katsoo, että jäsenvaltiot olisivat voineet käyttää elpymis- ja palautumistukivälinettä enemmän näiden alojen tukemiseen;
57. kehottaa komissiota jatkamaan kuuden pilarin täytäntöönpanon seurantaa ja varmistamaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen tulostaulussa on saatavilla yksityiskohtaista tietoa; pyytää komissiota helpottamaan täytäntöönpanon alueellisia seurantamenetelmiä tulostaulun avulla ja suhtautuu myönteisesti EU:n ja kansallisen tason seuranta-aloitteisiin, joilla tehostetaan tukivälineen täytäntöönpanon seurantaa; panee tyytyväisenä merkille, että useat jäsenvaltiot toimittavat tietoja aluetasolla, ja kehottaa muitakin jäsenvaltioita toimittamaan aluetason tietoja;
58. tähdentää, että elpymis- ja palautumistukivälinettä ei pidä käyttää korvaamaan toistuvia kansallisia talousarviomenoja, ellei se ole asianmukaisesti perusteltua; panee merkille, että komissio on hyväksynyt ainoastaan uudistusten valmistelun ja käynnistämisen alkukustannusten kattamisen kansallisista elpymis- ja palautumissuunnitelmista; muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että tukiväline on pantava täytäntöön tavalla, joka ei heikennä niiden omaa vastuuta julkisen talouden hoidosta; kehottaa komissiota antamaan yksityiskohtaisia tietoja tämän horisontaalisen periaatteen noudattamisen arvioinnista ja siihen liittyvistä perusteluista;
59. huomauttaa, että komissio arvioi ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen noudattamista kunkin toimenpiteen kohdalla teknisen ohjeistuksensa mukaisesti; korostaa, että ympäristön kannalta haitalliset toimenpiteet on estettävä soveltamalla komission ohjeasiakirjassa esitettyjä ”ei merkittävää haittaa” -kriteerejä; pyytää komissiota julkistamaan toimitetut ”ei merkittävää haittaa” -arvioinnit ja korostaa, että komission olisi huolellisesti tutkittava ja seurattava tämän periaatteen täysimääräistä noudattamista täytäntöönpanovaiheessa; toteaa, että periaatteen noudattamiseksi joidenkin jäsenvaltioiden oli parannettava tiettyjä toimenpiteitä; panee merkille, että periaatteen

noudattaminen aiheutti edelleen alkuvaiheen epäjohtonmukaisuuksia komission ja toisaalta Euroopan investointipankin ja Euroopan investointirahaston vaatimusten välillä niiden maiden osalta, jotka ovat siirtäneet elpymis- ja palautumistukivälineen varoja InvestEU-budjettiinsa, ja että tämä on saattanut viivästyttää täytäntöönpanoprosessia;

60. panee merkille, että valtaosa kansallisista elpymis- ja palautumissuunnitelmista sisältää erityisen osion, jossa selitetään, miten suunnitelmassa käsitellään sukupuoleen liittyviä huolenaiheita ja haasteita; toteaa, että kansallisiin suunnitelmiin sisältyy toimenpiteitä, joissa keskitytään naisten osallistumiseen työmarkkinoille ja sukupuolten palkkaeron pienentämiseen, mutta on pettynyt siihen, ettei niissä selitetä, miten suunnitelmassa käsitellään sukupuoleen liittyviä huolenaiheita ja haasteita; korostaa laadukkaiden julkisten hoitopalvelujen merkitystä, jotta voidaan keventää tällä hetkellä suurelta osin naisten vastuulla olevaa palkattoman hoitotyön taakkaa, jolla on kielteisiä vaikutuksia BKT:hen; pyytää komissiota teettämään tutkimuksen sen tarkistamiseksi, missä määrin elpymis- ja palautumistukiväline edistää työpaikkojen luomista aloilla, joilla yksi sukupuoli on voittopuolisesti edustettuna, ja lisäävätkö liitännäistoimenpiteet riittävästi aliedustetun sukupuolen edustusta näillä aloilla;
61. toteaa, että 20 jäsenvaltion kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa on rajatylittäviä hankkeita, joissa keskitytään pääasiassa infrastruktuuriin, kuten rautatie- tai sähköverkon yhdistämiseen, vetyyn, kvanttiteknologiaan, 5G-yhteyksiin, pilvipalveluvalmiuksiin ja innovaatiokeskuksiin; on pettynyt siihen, että kansallisiin suunnitelmiin ei sisälly enempää rajatylittäviä hankkeita, joilla lisättäisiin heijastusvaikutuksia ja tuotettaisiin EU:n tason lisäarvoa; toteaa, että 20 jäsenvaltiota kaavailee kansallisissa suunnitelmissaan rajatylittäviä hankkeita, kuten Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita, joissa keskitytään pääasiassa infrastruktuuriin; kehottaa jäsenvaltioita selvittämään tarvittaessa asiaankuuluvien sidosryhmien roolia useita maita kattavien hankkeiden toteuttamisessa ja täytäntöönpanossa; katsoo, että kansallisiin suunnitelmiin olisi pitänyt sisällyttää uusia rajatylittäviä toimenpiteitä, jotta voidaan lisätä heijastusvaikutuksia ja EU:n tason lisäarvoa;
62. panee erityisesti merkille energian välitykseen liittyvien rajatylittävien hankkeiden merkityksen eri jäsenvaltioissa; katsoo, että nykytilanteessa kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat olisivat hyötyneet enemmän uusista rajatylittävistä hankkeista, erityisesti energia-alalla; korostaa, että nämä investoinnit ovat ratkaisevan tärkeitä energiaomavaraisuuden ja vihreän siirtymän saavuttamiseksi; korostaa, että nykytilanne osoittaa, että EU:n energialähteiden monipuolistaminen ja sähkön sisämarkkinoiden moitteeton toiminta jäsenvaltioiden välillä on ratkaisevan tärkeää; kehottaa parantamaan eurooppalaisten energiaverkkojen yhteenliittämistä ja synkronoimaan sähköverkot täydellisesti kaikkialla EU:ssa; korostaa lisäksi, että on tärkeää lisätä toimia energiatehokkuuden parantamiseksi, jotta voidaan rajoittaa odotettavissa olevaa sähkönkäytön kasvua;
63. panee merkille, että yksi jäsenvaltio ehdotti rakennerahastovarojen siirtämistä kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa, että vain kaksi jäsenvaltiota aikoo siirtää elpymis- ja palautumistukivälineen varoja InvestEU-budjettiinsa ja että vain kolme jäsenvaltiota aikoo sisällyttää teknisen tuen kustannukset kansallisiin suunnitelmiinsa; pitää valitettavana, että säädettyä mahdollisuutta siirtää tukivälineen varoja InvestEU:n kansallisiin osioihin ei ole hyödynnetty täysimääräisesti; muistuttaa,

että EU:n eri rahastojen välinen synergia on olennaisen tärkeää EU:n asianmukaisen elpymisen ja lujitetun palautumiskyvyn kannalta, ja muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että tämän säännöksen käyttö lisää synergiaa;

64. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaan kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien on myös oltava johdonmukaisia niiden tietojen kanssa, jotka jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet kumppanuussopimuksiinsa ja toimenpideohjelmiinsa EU:n rahastojen puitteissa; muistuttaa, että tämä säännös on tärkeä paitsi rahoituksen tai tavoitteiden päällekkäisyyden välttämiseksi myös koordinoitun lähestymistavan varmistamiseksi ja EU:n rahoituksen hyötyjen maksimoimiseksi; pyytää komissiota toimittamaan analyysin siitä, miten koordinointi varmistetaan; panee merkille, että kansallisten suunnitelmien hyväksyminen on joissakin tapauksissa viivästyttänyt kumppanuussopimusten hyväksymistä, ja on huolissaan näiden viivästysten seurauksista; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita välttämään lisäviiveitä kumppanuussopimusten valmistelussa ja hyväksymisessä ja kehottaa puuttumaan ripeästi näihin viivästyksiin;
65. korostaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden EU:n rahoitusohjelmien välinen synergia ja johdonmukaisuus ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan varmistaa EU:n asianmukainen elpyminen ja lujitettu palautumiskyky; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään synergiaa kansallisten suunnitelmien ja muiden EU:n rahoitusohjelmien, erityisesti kumppanuussopimusten, välillä; haluaa tietoa siitä, miten komissio on kannustanut jäsenvaltioita edistämään synergiaa muiden jäsenvaltioiden kansallisten suunnitelmien kanssa;
66. muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien on määrä ratkaista tehokkaasti kaikki asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa yksilöidyt haasteet tai merkittävä osa niistä, mukaan lukien jäsenvaltioiden julkiseen talouteen liittyvät näkökohdat ja tarvittaessa asetuksen (EU) N:o 1176/2011¹⁹ 6 artiklan mukaisesti annetut asianomaiselle jäsenvaltiolle osoitetut suositukset, tai muissa komission EU-ohjausjakson yhteydessä virallisesti hyväksymissä asiaankuuluvissa asiakirjoissa yksilöidyt haasteet; panee merkille komission arvion, että kaikissa kansallisissa suunnitelmissa käsitellään ainakin merkittävää osaa asiaankuuluvissa EU-ohjausjakson suosituksissa yksilöidyistä haasteista, joskaan ei kaikkia haasteita;
67. panee merkille eräisiin kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvien jäsenvaltioiden välttämättömien verouudistusten myönteisen vaikutuksen ja pitää valitettavana, että yksikään niistä jäsenvaltioista, joille on annettu aggressiiviseen verosuunnitteluun, verojen välttelyyn, verovilppiin ja rahanpesuun liittyvää yritysten yhteiskuntavastuuta koskevia maakohtaisia suosituksia, ei ole käsitellyt näitä haasteita kansallisissa suunnitelmissaan;
68. kehottaa komissiota arvioimaan asianmukaisesti kaikkien välitavoitteiden ja tavoitteiden, myös maakohtaisiin suosituksiin liittyvien tavoitteiden, saavuttamista kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa tukivälineen maksuvaiheessa sekä vähentämään maksuja suhteessa siihen, kuinka tärkeistä välitavoitteista ja tavoitteista on kyse, onko sovittujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen riittämätöntä ja onko aiemmin saavutetuista välitavoitteista ja tavoitteista tingitty; kehottaa lisäksi komissiota tarvittaessa hyödyntämään asetuksen säännöksiä, joiden nojalla se voi periä

¹⁹ EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

avustuksia takaisin tai vaatia lainojen ennenaikaista takaisinmaksua, jos jäsenvaltiot eivät täytä rahoitussopimuksiin perustuvia velvoitteitaan;

69. panee merkille, että komission arvion mukaan kaikki jäsenvaltiot saivat A-luokituksen lähes kaikista elpymis- ja palautumistukijärjestelmää koskevassa asetuksessa säädetyistä kriteereistä; palauttaa mieliin, että komission arvion mukaan kaikki jäsenvaltiot saivat B-luokituksen kriteeristä, jossa tarkastellaan kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien arviointien kokonaiskustannusten kohtuullisuutta; kehottaa komissiota varmistamaan, että kustannukset ovat uskottavia ja että tehdään asianmukainen kustannusanalyysi petosten ja lahjonnan torjumiseksi; kehottaa komissiota arvioimaan perusteellisesti välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävän saavuttamisen ennen maksupyyntöjen hyväksymistä ja varmistamaan, että aiemmin saavutetuista välitavoitteista ja tavoitteista ei ole tingitty;

Avoimuus-, seuranta- ja valvontamekanismit

70. korostaa avoimuuden ja menettelyn moitteettoman hallinnoinnin suurta merkitystä hankintamenettelyjen ja -käytäntöjen kaikissa vaiheissa; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden sekä varsinkin kaikkien, myös mikroyritysten ja pk-yritysten, mahdollisuudet osallistua hankintamenettelyihin;
71. kehottaa jäsenvaltioita käynnistämään julkisia hankintamenettelyjä toimenpiteiden toteuttamiseksi oikea-aikaisesti, jotta ne saataisiin päätökseen välitavoitteiden ja tavoitteiden aikataulun mukaisesti;
72. korostaa, että avoimuus on avainasemassa, jotta kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien seurantajärjestelmän olisi vahva ja mahdollistaisi merkittävän julkisen osallistumisen; muistuttaa pitävänsä valitettavana, että neuvosto kieltäytyi perustamasta parlamentin ja komission kannattamaa verkkoalustaa, jolla lopulliset tuensaajat julkistettaisiin; toteaa, että käytettyjen välineiden luonteen vuoksi valvonnassa keskitytään tulosten ja tuotosten saavuttamiseen kustannusten tarkistamisen sijaan; toteaa, että tämä lähestymistapa voi yksinkertaistaa täytäntöönpanoa ja edistää halutun tuloksen saavuttamista; varoittaa toisaalta, että ilman kunnollista seurantaa, se voi vaikeuttaa EU:n varojen väärinkäytön havaitsemista; kehottaa komissiota ryhtymään kuitenkin asianmukaisiin toimiin sen varmistamiseksi, että EU:n varojen väärinkäyttö havaitaan varhaisessa vaiheessa; kehottaa komissiota seuraamaan tarkasti mahdollista päällekkäisen rahoituksen myöntämistä ja tällaisten tapausten varmistuessa perimään varat viipymättä takaisin;
73. kehottaa komissiota tiedottamaan budjettivallan käyttäjälle niiden tietoteknisten järjestelmien käytöstä, joita komissio on perustanut jäsenvaltioita varten, jotta ne voivat raportoida asiaankuuluvat tiedot kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanosta;
74. kehottaa jäsenvaltioita keräämään ja tallentamaan tietoja EU:n rahoituksen lopullisista saajista ja tuensaajista sähköisessä standardoidussa ja yhteentoimivassa muodossa ja käyttämään komission tarjoamaa yhteistä tiedonlouhinta- ja riskinarviointivälinettä; kehottaa komissiota vaatimaan integroidun ja yhteentoimivan seurantajärjestelmän, myös yhteisen tiedonlouhinta- ja riskinarviointivälineen (ARACHNE), käyttöä kaikissa elpymis- ja palautumistukivälineen menoissa, ja varmistamaan, että ARACHNE on yhteentoimiva kaikkien asiaankuuluvien ohjelmistojen ja datajoukkojen kanssa, jotta

hallinnollinen rasite jäisi mahdollisimman pieneksi; toistaa lisäksi, että on tärkeää digitalisoida kaikki raportointi-, seuranta- ja tarkastustoimet;

75. muistuttaa, että jäsenvaltioiden olisi kerättävä tietoja varojen saajien tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista ja ohjelman tuensaajista sekä turvattava näiden tietojen saanti, ja toteaa jälleen, että on tärkeää varmistaa lopullisia tuensaajia koskeva avoimuus aiheuttamatta ylimääräistä raportointirasitetta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita julkaisemaan määräjain ajantasaisia tietoja lopullisista tuensaajista ja siirteistä varoista, jotta voidaan taata kansalaisten luottamus ja avoimuus; kehottaa komissiota perustamaan yhdenmisen, yhteentoimivan ja helppokäyttöisen järjestelmän, joka sisältää tiedot kaikista EU:n osarahoittamista hankkeista, tuensaajista, tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista, toimeksisaajista ja alihankkijoista ja jossa pystytään yhdistämään kaikki saman tuensaajan tai tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan saamat määrät;
76. muistuttaa komissiota siitä, että asiantuntijat voivat avustaa sitä kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien ja maksupyyntöjen arvioinnissa, ja kehottaa sitä tarvittaessa hyödyntämään täysimääräisesti tätä säännöstä erityisesti, jos sillä ei ole sisäisiä valmiuksia valvoa perusteellisesti suunnitelmia tai välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamista; suhtautuu epäillen neuvoston riittäviin valmiuksiin analysoida kunnolla kansallisia suunnitelmia tai maksupyyntöjä ja vaatii varmistamaan, että ne arvioidaan asianmukaisesti;
77. kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltioiden kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa puitteissa saavuttamien välitavoitteiden ja tavoitteiden arviointi perustetaan välitavoitteiden ja tavoitteiden kaikkien ulottuvuuksien, etenkin niiden laadun, kattavaan ja avoimeen arviointiin;
78. muistuttaa, että jäsenvaltioiden on perustettava vankat valvonta- ja tarkastusjärjestelmät, joilla taataan EU:n taloudellisten etujen suojaaminen, ehkäistään ja torjutaan petoksia, lahjontaa ja eturistiriitoja sekä varmistetaan avoimuus, ja muistuttaa, että on komission tehtävä varmistaa, että nämä järjestelmät ovat käytössä ja täysin toimivia ennen ensimmäisten maksujen hyväksymistä; muistuttaa, että maksut suoritetaan, kun välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu;
79. panee merkille, että komissio luottaa pitkälti siihen, että jäsenvaltiot tarkastavat perusteellisesti kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa täytäntöönpanon; kehottaa komissiota varmistamaan näiden vaatimusten täysimääräisen täytäntöönpanon tehokkaan seurannan, tarkastamisen ja valvonnan sekä valvomaan tällaisten toimenpiteiden jatkuvaa noudattamista elpymis- ja palautumistukivälineen koko elinkaaren ajan; kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltioiden valvontajärjestelmien säännöllistä tarkastusta varten on vahva mekanismi;
80. muistuttaa, että Euroopan tilintarkastustuomioistuimen, Euroopan syyttäjänviraston, Euroopan petostentorjuntaviraston, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston ja muiden asiaankuuluvien EU:n elinten ja virastojen tärkeänä tehtävänä on tukea jäsenvaltioita ja komissiota EU:n taloudellisten etujen suojaamisessa Next Generation EU -välineen täytäntöönpanon aikana, ja kehottaa näitä laitoksia ja elimiä hyödyntämään täysimääräisesti elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen ja muun

asiaankuuluvan lainsäädännön mukaisia oikeuksiaan ehkäistä, havaita, korjata ja tutkia petoksia, lahjontaa ja eturistiriitoja, jotta kaikki elpymis- ja palautumistukivälineen menot voidaan tarkastaa perusteellisesti; muistuttaa, että näille EU:n elimille ja virastoille olisi annettava riittävät resurssit tehtäviensä hoitamiseen; kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä näiden laitosten ja elinten kanssa ja varmistamaan, että valvontavalmiudet ovat riittävät ja että jäsenvaltiot antavat niille täyden pääsyn kaikkiin asiaankuuluviin tietoihin, jotta ne voivat käyttää oikeuksiaan;

81. pitää tervetulleina Next Generation EU -välineen lainvalvontafoorumia sekä Sentinel-operaatiota, jotka yhdessä auttavat ehkäisemään ja torjumaan Next Generation EU -välineen varoihin ja yleisemmin EU:n taloudelliseen hyvinvointiin kohdistuvia uhkia ja kartoittamaan varojen jakamiseen käytettävien kansallisten järjestelmien haavoittuvuuksia;
82. muistuttaa, että on tärkeää, että komissio seuraa jatkuvasti, myös jälkikäteen, elpymis- ja palautumistukivälineen menoihin, täytäntöönpanoon ja hallinnointiin liittyviä tietoja varmistaen täyden avoimuuden yhdessä jäsenvaltioiden kanssa, jotta voidaan analysoida tukivälineen tuloksia sekä tunnistaa ja korjata mahdolliset puutteet;
83. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineestä on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 319 artiklan mukaisen komissiota koskevan vastuuvapausmenettelyn puitteissa raportoitava varainhoitoasetuksen 247 artiklassa tarkoitetun integroidun talous- ja vastuuvollisuusraportoinnin yhteydessä ja erityisesti erikseen vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa;

Elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon ohjaus, avoimuus ja näkyvyys

84. muistuttaa, että parlamentti osallistuu elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon valvontaan, mitä ilmentävät erityisesti vuonna 2021 käydyt viisi täysistuntokeskustelua, hyväksytyt kaksi päätöslauselmaa, komission kanssa vuonna 2021 käydyt neljä elpymis- ja palautumisvuoropuhelua, elpymis- ja palautumistukivälineen valvontaa käsittelevän työryhmän 20 kokousta, parlamentin jäsenten asiasta esittämät kysymykset sekä komission säännöllinen tiedottaminen ja tapauskohtaiset tietopyynnöt; muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen 25 artiklassa komissiota kehoitetaan toimittamaan asiaankuuluvat asiakirjat ja tiedot yhtäaikaaisesti ja yhtäläisin ehdoin Euroopan parlamentille ja neuvostolle; panee merkille, että asiakirjojen asianmukainen toimittaminen käynnistyi hitaasti ja että parlamentilla oli vaikeuksia saada käyttöönsä komission saamia ja jäsenvaltioiden toimittamia tietoja; pitää myönteisenä, että sittemmin on otettu käyttöön parempia viestintämenettelyjä, ja kehottaa ylläpitämään tätä tiedonkulkua;
85. kehottaa komissiota noudattamaan elpymis- ja palautumisvuoropuheluissa avointa, läpinäkyvää ja rakentavaa lähestymistapaa ja noudattamaan elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen 26 artiklan 1 kohdan säännöksiä säännöllisestä vuorovaikutuksesta parlamentin kanssa; muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen avulla perustetusta toimielinten välisestä yhteistyöstä olisi tultava vähimmäistason vaatimus kaikissa rahoitusohjelmissa;
86. kehottaa kansallisia parlamentteja ja asiaankuuluvia sidosryhmiä seuraamaan Euroopan parlamentin esimerkkiä kansallisten oikeudellisten kehysten mukaisesti ja valvomaan

kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanoa avoimesti, läpinäkyvästi ja demokraattisesti;

87. pitää valitettavana, että paikallis- ja alueviranomaiset, kansalaisyhteiskunnan järjestöt, työmarkkinaosapuolet, tiedeyhteisö tai muut asiaankuuluvat sidosryhmät eivät olleet kaikissa jäsenvaltioissa riittävästi mukana kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien suunnittelussa ja täytäntöönpanossa kansallisten oikeudellisten kehysten mukaisesti, ja vaatii, että ne osallistuvat kansallisten suunnitelmien täytäntöönpanoon mahdollisimman laajasti kansallisen lainsäädännön puitteissa ja noudattaen selkeitä ja avoimia periaatteita;
88. muistuttaa, että paikallis- ja alueviranomaiset, kansalaisyhteiskunnan järjestöt, työmarkkinaosapuolet ja muut asiaankuuluvat sidosryhmät ovat kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman paikallisen täytäntöönpanon eturintamassa, ja muistuttaa komissiota ja jäsenvaltioita siitä, että asianmukainen osallistuminen ja koordinointi paikallis- ja alueviranomaisten, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa suunnitelmien täytäntöönpanossa ja valvonnassa on ratkaisevan tärkeää EU:n onnistuneen elpymisen varmistamiseksi ja keskeistä kansallisten suunnitelmien tehokkuuden ja laajan sitoutumisen kannalta; kehottaa komissiota tutkimaan tapoja käynnistää vuoropuhelu elpymis- ja palautumistukivälineen asiaankuuluvien sidosryhmien edustajien kanssa EU:n tasolla;
89. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että vastuunjako on selkeää ja että elpymis- ja palautumistukivälineen varojen asianmukaisissa hallinnointijärjestelmissä otetaan huomioon kansalaisten erityistarpeet alueellisella ja paikallisella tasolla noudattaen syrjimättömyyden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita; muistuttaa, että kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien toimenpiteiden täytäntöönpanossa on noudatettava kaikkia asiaankuuluvia lakeja kansallisten oikeudellisten kehysten mukaisesti;
90. odottaa, että komission laatimassa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa koskevassa tarkastelukertomuksessa esitetään kattavat tiedot ja analyysit kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien vaikutuksesta Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoon, mukaan lukien kansallisten suunnitelmien sukupuolivaikutukset ja suunnitelmien tosiasiallinen vaikutus sukupuolten tasa-arvoon, sekä pk-yrityksille annetusta tuesta ja strategisen riippumattomuuden lisäämisestä;
91. kehottaa komissiota arvioimaan, saavutetaanko laillisesti määritellyt menotavoitteet, joiden mukaan 37 prosenttia on osoitettava vihreisiin menoihin ja 20 prosenttia digitaalisiin menoihin, todennäköisesti suunnitellusti elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanovaiheessa, ja suosittamaan tapauksen mukaan jäsenvaltioille, että ne toteuttavat – tarvittaessa komissio tuella – kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeellisina pitämänsä toimet, jos ne pitävät todennäköisenä, että tavoitteita ei saavuteta;
92. odottaa, että komission laatimassa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa koskevassa tarkastelukertomuksessa annetaan tarvittaessa tietoja kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien asianmukaista täytäntöönpanoa hidastavista ja haittaavista seikoista;

93. pitää myönteisenä, että joulukuussa 2021 otettiin käyttöön elpymisen ja palautumisen tulostaulu, jonka avulla jokainen kansalainen voi seurata elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa; toteaa, että yhteisistä indikaattoreista annetun delegoidun säädöksen mukaisesti jäsenvaltioiden on raportoitava useista indikaattoreista, mukaan lukien Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanosta ja pk-yritysten tukemisesta; kehottaa komissiota parantamaan ja tehostamaan tulostaulun valmiuksia, jotta varmistetaan tukivälineen suuri näkyvyys ja vastuuvellisuus; pitää myönteisenä, että tulostaulu sisältää sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja indikaattoreista, jotka on ilmaistu henkilömäärällä;
94. kehottaa komissiota valvomaan, että jäsenvaltiot noudattavat säännöstä, jonka mukaan niiden on toimitettava tarvittavat tiedot raportoidakseen edistymisestä elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen kuudessa pilarissa, mikä antaa jokaiselle kansalaiselle mahdollisuuden seurata elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa; pitää kuitenkin valitettavana, että jäsenvaltiot ovat olleet haluttomia toimittamaan yksityiskohtaisempia tietoja esitettäväksi elpymisen ja palautumiskyvyn tulostaulussa; toteaa, että yksityiskohtaisempien tietojen avulla kansalaiset voisivat paremmin vaatia maansa hallitusta tilille;
95. korostaa, että yksi elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen tavoitteista on edistää EU:n sosiaalisten tavoitteiden saavuttamista, ja pitää tärkeänä, että käytössä on menetelmiä, joilla osoitetaan täytäntöönpanon edistyminen ja vaikutukset Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin toteutumiseen; on huolissaan siitä, että sosiaalimenojen raportoinnista ja toisaalta palautumisen tulostaulusta annetut delegoidut säädökset eivät riitä varmistamaan elpymis- ja palautumistukivälineen sosiaalisen ja sukupuoliulottuvuuden ja vaikutusten jäljittämistä ja raportointia; kehottaa komissiota ottamaan paremmin huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 20 periaatteen täytäntöönpanon seurannan sisällyttämällä tulostaulun temaattisiin analyysihin täydentäviä sosiaali- ja sukupuoli-indikaattoreita;
96. kehottaa komissiota esittämään tulostaulun temaattisiin analyysihin täydentäviä indikaattoreita, joilla seurataan jäsenvaltioiden tuloksellisuutta luonnon monimuotoisuuden sekä yhteenkuuluvuuden ja kilpailukyvyn alalla;
97. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaan komission kuuluu toteuttaa tukivälineeseen liittyviä tiedotus- ja viestintätoimia; kannustaa komissiota käynnistämään jäsenvaltioissa sijaitsevien edustustojensa välityksellä ja yhteistyössä jäsenvaltioissa toimivien Euroopan parlamentin yhteystoimistojen kanssa tapahtumia, joilla tehdään tulostaulua tunnetuksi ja esitellään komission tekemiä erilaisia analyysieja, myös kuudesta pilarista; kannustaa komissiota julkaisemaan yksityiskohtaisen analyysin tukivälineen myönteisistä vaikutuksista sekä nostamaan esiin hyviä käytäntöjä kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanossa ja antamaan suosituksia täytäntöönpanon esteiden poistamiseksi ja varojen käytön tehostamiseksi;
98. huomauttaa, että kansallisille julkishallinnoille on suuri haaste ottaa kaikki elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitus käyttöön näin lyhyessä ajassa; kehottaa komissiota tukemaan aktiivisesti jäsenvaltioita kyseisten varojen hyödyntämisessä, jotta tukivälineen varoja voidaan käyttää tuloksekkaasti kaikkialla EU:ssa;

99. on edelleen sitoutunut ja aikoo hyödyntää täysimääräisesti elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen tarjoamia mahdollisuuksia arvioida, valvoa ja tehdä tunnetuksi elpymis- ja palautumistukivälinettä, myös paikallisten, alueellisten ja kansallisten tapahtumien ja toiminnan avulla;
100. suhtautuu myönteisesti Euroopan oikeusasiamiehen aloitteeseen laatia hyvän hallintokäytännön periaatteet elpymisvarojen läpinäkyvän käytön varmistamiseksi;
101. panee merkille, että jäsenvaltioiden kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa kerrotaan niiden viestintästrategioista; pitää kuitenkin valitettavana, että ilman selkeää mallia tiedotuskampanjoista uhkaa tulla hyvin erilaisia, mikä rajoittaa elpymis- ja palautumistukivälineen ja yleensä EU:n rahoituksen näkyvyyttä; pitää myönteisenä, että useimmat jäsenvaltiot ovat suunnitelleet komission suositusten mukaisesti erityisiä verkkosivustoja, joilla esitetään tukivälineeseen liittyviä tietoja, mutta pitää valitettavana, että sivustoilla julkistettavien tietojen yksityiskohtaisuudessa on suuria eroja;
102. kehottaa yhdenmukaistamaan edelleen kansalaisten saatavilla olevia tietoja kansallisesta täytäntöönpanosta ja elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvistä kansallisista viestintästrategioista, jotta edistetään avoimuutta ja vastuuvollisuutta ja vahvistetaan tällä tavoin sitoutumista täytäntöönpanoon; kehottaa komissiota suosittamaan yhdenmukaista lähestymistapaa ja mallia tukivälineen täytäntöönpanoa koskevien tietojen esittämiseksi kansallisella ja alueellisella tasolla, ja pyytää jäsenvaltioita noudattamaan tällaista mallia tai selittämään mahdolliset poikkeamansa siitä;

Tähänastiset kokemukset elpymis- ja palautumistukivälineestä

103. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen onnistunut täytäntöönpano jäsenvaltioissa on tärkeää, jotta voidaan varmistaa pitkäkestoinen vaikutus EU:n talouteen ja yhteiskuntaan; korostaa, että EU:n talouden ohjausjärjestelmän tarkistaminen tarjoaa mahdollisuuden ottaa opiksi tukivälineen vahvuuksista ja heikkouksista; kehottaa komissiota tutkimaan ja esittämään erilaisia skenaarioita siitä, miten tukivälineen suunnittelusta ja täytäntöönpanosta saatuja kokemuksia voitaisiin hyödyntää EU:n makrotalouden ohjausjärjestelmän tarkistamisessa erityisesti avoimuuden, demokratian, osallistumisen, koordinoinnin ja valvonnan lisäämiseksi;
104. painottaa elpymis- ja palautumistukivälineen osoittaneen, että on tärkeää, että parlamentti osallistuu yhdessä neuvoston kanssa vahvasti EU:n yhteisten painopisteiden ja uusien haasteiden johdosta toteutettavien toimien määrittelyyn, taustalla olevien poliittisten suuntaviivojen ja hallintomekanismien suunnitteluun sekä täytäntöönpanon valvontaan vahvan Euroopan tason sitoutumisen varmistamiseksi; vaatii, että parlamentin olisi voitava valvoa tukivälineen täytäntöönpanoa tasavertaisena neuvoston kanssa, ja kehottaa komissiota varmistamaan, että EU:n tulevissa aloitteissa noudatetaan parlamentin ja neuvoston yhdenvertaisen kohtelun periaatetta; korostaa delegoitujen säädösten merkitystä prosessin demokraattisen vastuuvollisuuden ja legitimiiden lisäämisessä;
105. panee tyytyväisenä merkille, että EU:n tuki uudistus- ja investointipaketeille ja luodut kannustimet ovat ratkaisevasti lujittaneet kansallista sitoutumista elpymis- ja palautumistukivälineeseen ja EU-ohjausjaksoon yhteisten painopisteiden pohjalta; korostaa lisäksi, että mielekäs sosiaalinen ja alueellinen vuoropuhelu, johon paikallis- ja

alueviranomaiset, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunnan järjestöt osallistuvat tiiviisti kansallisen oikeudellisen kehityksen mukaisesti, on olennaisen tärkeää kansallisen sitoutumisen, onnistuneen täytäntöönpanon ja demokraattisen vastuuvastuun kannalta ja että sitä olisi vahvistettava ja sovellettava huolellisemmin, ja katsoo, että se voisi innoittaa tulevia aloitteita ja mekanismeja EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa;

106. toteaa sen hyvän esimerkin perusteella, jonka elpymis- ja palautumistukiväline Next Generation EU -välineen osana tarjoaa, että EU:n yhteiset, modernit ja tehokkaat toimet, joita voidaan toteuttaa nopeasti kriisien ja uusien haasteiden ilmetessä, tuottavat suurta lisäarvoa;
107. kehottaa komissiota ottamaan parlamentin näkemykset täysimääräisesti huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa koskevassa tulevassa tarkastelukertomuksessa, jonka komissio esittää parlamentille ja neuvostolle viimeistään 31. heinäkuuta 2022; kehottaa komissiota huomioimaan myös asiaankuuluvien sidosryhmien panoksen kyseistä kertomusta laatiessaan;

o

o o

108. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, Euroopan alueiden komitealle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

TYÖLLISYYDEN JA SOSIAALIASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

budjettivaliokunnalle ja talous- ja raha-asioiden valiokunnalle

elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta täytäntöönpanokertomuksesta (2021/2251(INI))

Valmistelija (*): Dragoș Pîslaru

(*) Valiokuntien yhteistyömenettely – työjärjestyksen 57 artikla

EHDOTUKSET

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavia budjettivaliokuntaa ja talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka ne myöhemmin hyväksyvät:

- ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241¹,
 - ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 täydentämisestä vahvistamalla yhteiset indikaattorit ja elpymisen ja palautumisen tulostaulun yksityiskohtaiset osat 28. syyskuuta 2021 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/2106²,
 - ottaa huomioon elpymisen ja palautumisen tulostaulun,
 - ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 täydentämisestä määrittelemällä menetelmä sosiaalimenojen raportointia varten 28. syyskuuta 2021 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/2105³,
 - ottaa huomioon 1. maaliskuuta 2022 annetun komission kertomuksen elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta (COM(2022)0075),
 - ottaa huomioon aseellisen konfliktin Ukrainassa ja jäsenvaltioiden, erityisesti Ukrainan vastaisella EU:n ulkorajalla sijaitsevien jäsenvaltioiden, kohtaaman pakolaiskriisin,
- A. ottaa huomioon covid-19-pandemian merkittävät vaikutukset EU:n talouteen ja yhteiskuntaan; toteaa, että covid-19-pandemia aiheuttaa raskaan taakan EU:n kansalaisille, erityisesti naisille ja haavoittuviin ryhmiin kuuluville, kuten vammaisille

¹ EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17.

² EUVL L 429, 1.12.2021, s. 83.

³ EUVL L 429, 1.12.2021, s. 79.

henkilöille, lapsille, nuorille ja ikääntyneille, ja etenkin etulinjan työntekijöille ja heidän perheilleen, ja että pandemia vaikuttaa näiden ihmisten jokapäiväiseen elämään, työelämään ja toimeentuloon;

- B. ottaa huomioon, että elpymisen ja palautumisen tulostaulun mukaan jäsenvaltiot ovat ehdottaneet 228:aa toimenpidettä, joissa keskitytään lasten ja nuorten tukemiseen; ottaa huomioon, että 74 prosentissa toimenpiteistä keskitytään yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen kapasiteettiin sekä niiden saatavuuteen, kohtuuhintaisuuteen, laatuun ja osallistavuuteen, esimerkiksi digitalisointiin ja infrastruktuuriin, koulutusjärjestelmien tuloksiin ja korkeakoulutuksen kapasiteetin kasvattamiseen; ottaa huomioon, että 14 prosenttia toimenpiteistä koskee varhaiskasvatusta, koulunkäynnin varhaista keskeyttämistä ja lapsiköyhyyttä; ottaa huomioon, että 12 prosentilla toimenpiteistä pyritään torjumaan nuorisotyöttömyyttä luomalla työpaikkoja, palkkaamalla työntekijöitä, kannustamalla työelämän siirtymiä ja tukemalla itsenäistä ammatinharjoittamista;
- C. ottaa huomioon, että elpymis- ja palautumistukivälineellä luotiin ennennäkemätön Next Generation EU -elpymisvälineen alainen rakenne, jonka kautta on käytettävissä 338 miljardia euroa avustuksina ja 385,8 miljardia euroa lainoina⁴; toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen on tarkoitus lieventää covid-19-pandemian taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia uudistuksilla ja investoinneilla ja edistää EU:n talouden ja yhteiskunnan muutosta kestävämmiksi, osallistavammiksi, palautumiskykyisemmiksi ja vihreään ja digitaaliseen siirtymään paremmin valmistautuneiksi mutta samalla varmistaa, että nämä siirtymät ovat sosiaalisesti reiluja ja oikeudenmukaisia;
- D. toteaa, että elpymis- ja palautumistukiväline edistää jäsenvaltioiden uudistuksia ja investointeja kuutena pilarina esitettyjen EU:n painopisteiden mukaisesti; ottaa huomioon, että sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus ja seuraavan sukupolven hyväksi toteutettavat politiikat ovat kaksi elpymis- ja palautumistukivälineen kuudesta pilarista; ottaa huomioon, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevalla asetuksella pyritään esimerkiksi myötävaikuttamaan taloudelliseen ja sosiaaliseen noususuuntaiseen lähentymiseen, palauttamaan kestävä ja osallistava kasvu, pk-yritysten kilpailukyky, tutkimus, kehittäminen ja innovointi ja edistämään niitä, tukemaan laadukkaiden kestävien työpaikkojen luomista ja edistämään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa; katsoo, että nämä tavoitteet olisi saavutettava kattavalla uudistus- ja investointipaketilla, jolla varmistetaan tasa-arvo, yhtäläiset mahdollisuudet ja sosiaalisen suojelun saatavuus, suojataan haavoittuvia ryhmiä ja parannetaan kaikkien elintasoja, edistetään vaikuttavuusinvestointeja sekä laadukkaita työsopimuksia, kunnollisia palkkoja, työehtosopimusneuvotteluita ja sosiaalisen suojelun kattavuutta niin, että elpymisessä puututaan samalla sukupuolisidonnaisiin sosioekonomisiin ongelmiin;
- E. katsoo, että pandemiasta elpymisen ylläpitämiseksi jäsenvaltioiden olisi jatkettava investointeja kestävään siirtymään;
- F. ottaa huomioon, että useilla uudistuksilla ja investoinneilla pyritään parantamaan alueellista infrastruktuuria ja paikallisia palveluja; toteaa, että nämä toimenpiteet voivat

⁴ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_fi

myös piristää paikallista taloutta ja parantaa kansallista kilpailukykyä ja instituutionaalista palautumiskykyä;

- G. katsoo, että jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien sosiaalimenojen raportoinnin menetelmällä olisi varmistettava, että kaikki uudistukset ja investoinnit, joilla on ensisijaisesti sosiaalinen ulottuvuus, on osoitettu yhteen yhdeksästä sosiaalipolitiikan alasta, jotka kuuluvat delegoidussa säädöksessä esitettyihin neljään laajempaan sosiaalialan luokkaan; katsoo lisäksi, että kaikki lapsiin ja nuoriin sekä sukupuolten tasa-arvoon keskittyvät luonteeltaan sosiaaliset toimenpiteet olisi merkittävä, jotta varmistetaan, että näihin aloihin liittyvistä elpymis- ja palautumistukivälineen menoista raportoidaan erikseen;
- H. ottaa huomioon, että köyhyys ja myös työssäkäyvien köyhyys lisääntyy jälleen EU:ssa; ottaa huomioon, että Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) mukaan nykyisen kriisin taloudellisia vaikutuksia voitaisiin lieventää huomattavasti finanssipoliittisilla toimilla, jotka vastaavat 0,5 prosenttia BKT:stä ja joilla kohdennetaan tukea kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville, eikä tämä lisäisi merkittävästi inflaatiota; toteaa, että inflaatio saattaa heikentää elpymis- ja palautumistukivälineen odotettuja myönteisiä tuloksia; ottaa huomioon, että nuorten henkilökohtaiset tulot ovat laskeneet merkittävästi ja heidän köyhyys- ja syrjäytymisriskinsä on kasvanut; ottaa huomioon, että yhä useammat nuoret aikuiset asuvat nykyään vanhempiensa luona välttääkseen köyhyyden, mutta kolmen sukupolven kotitalouksista 29 prosenttia on köyhyysvaarassa ja 13 prosenttia elää erittäin köyhissä oloissa⁵; ottaa huomioon, että Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen seuraukset aiheuttavat raskaan taakan kotitalouksille välttämättömien hyödykkeiden, kuten energian, liikkumisen ja ruoan, sekä peruspalvelujen hintojen nousun vuoksi; ottaa huomioon, että pakolaisten kotouttaminen tässä taloudellisessa tilanteessa vaatii merkittävästi toimia julkisilta ja sosiaalipalveluilta;
- I. toteaa, että covid-19-pandemia on kiihdyttänyt väestönkehityksen suuntauksia, jotka muodostivat EU:lle haasteen jo ennen pandemiaa; toteaa, että pandemia on vienyt nuorilta koulutukseen ja työhön liittyviä mahdollisuuksia; ottaa huomioon, että vuosina 2022 ja 2023 odotetaan syntyvän 3,4 miljoonaa työpaikkaa, minkä vuoksi on olennaisen tärkeää varmistaa, että nuoret pääsevät osallisiksi näistä uusista työllistymismahdollisuuksista; toteaa, että vaikka EU:n nuorisotyöttömyysaste osoitti alustavia merkkejä elpymisestä vuoden 2021 puoliväliin mennessä, se oli edelleen 17,4 prosenttia vuoden 2021 toisella neljänneksellä, mikä on lähes kolme kertaa enemmän kuin 25–74-vuotiaiden työttömyysaste;
- J. ottaa huomioon, että digitaalisen osaamisen indikaattorin mukaan vain 56 prosentilla EU:n väestöstä on vähintään digitaaliset perustaidot; ottaa huomioon, että EU:n digitaalisten tavoitteiden mukaan digitaalisten perustaitojen indikaattorin olisi noustava 80 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä⁶; katsoo, että digitaalisten taitojen jatkuva kehittäminen sekä sellaisten taitojen kehittäminen, joilla on taloudellista potentiaalia, kuten vihreät taidot tai yrittäjyysosaaminen, ovat keskeisiä terveiden, osallistavien ja tulevaisuuteen suuntautuneiden eurooppalaisten työmarkkinoiden kannalta; katsoo, että sama koskee ammatillista koulutusta, ammattiosaamista ja elämäntaitoja; ottaa

⁵ Euroopan parlamentin päätöslauselma 17. joulukuuta 2020 vahvasta sosiaalisesta Euroopasta oikeudenmukaisten siirtymien toteuttamiseksi. EUVL C 445, 29.10.2021, s. 75.

⁶ Komissio, Digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksi 2021, s. 15.

huomioon, että 40 prosenttia työnantajista ei löydä avoinna oleviin työpaikkoihin tarvittavat taidot omaavia henkilöitä⁷ ja joutuu kartoittamaan piilevää alihyödynnettyä osaamista, jota työmarkkinoilla on mahdollisesti runsaasti; ottaa huomioon, että nykyisten sosiaaliturvasääntöjen mukaan työntekijät, joiden työskentelyjäsenvaltio ei ole heidän asuinjäsenvaltionsa, eivät voi tehdä etätöitä muista jäsenvaltioista kuin heidän työnantajansa jäsenvaltiosta;

- K. ottaa huomioon, että elpymis- ja palautumistukivälineen varojen vapauttaminen edellyttää, että jäsenvaltiot saavuttavat niiden elpymis- ja palautumissuunnitelmissa esitetyt asiaankuuluvat uudistuksia ja investointeja koskevat välitavoitteet ja tavoitteet; ottaa huomioon, että asetuksen 16 artiklassa edellytetään, että komissio toimittaa parlamentille ja neuvostolle tarkastelukertomuksen elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta viimeistään 31. heinäkuuta 2022; ottaa huomioon, että tarkastelukertomuksessa olisi arvioitava, missä määrin elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano on kuuden pilarin mukainen ja myötävaikuttaa asetuksen yleiseen tavoitteeseen; toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa on arvioitava, jotta saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää ja nykyisiä rakenteita voidaan päivittää; katsoo, että pandemiasta saatujen kokemusten hyödyntäminen voi osaltaan vahvistaa elpymistä ja palautumiskykyä;
- L. ottaa huomioon, että EU:n sidosryhmien kuulemisessa ja osallistumisessa on merkittäviä eroja valtioiden ja alueiden välillä; ottaa huomioon, että paikallis- ja alueviranomaisilla on keskeinen rooli kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanossa; ottaa huomioon, että paikallis- ja alueviranomaisten vastuulla on kolmasosa kaikista julkisista menoista ja yli puolet julkisista investoinneista EU:ssa⁸ ja että näistä suuri osa koskee elpymis- ja palautumistukivälineen kannalta keskeisiä politiikan aloja;
- M. ottaa huomioon, että komissio ei ole vielä kukaan hyväksynyt neljän jäsenvaltion elpymis- ja palautumissuunnitelmia;
1. korostaa, että covid-19-kriisi on vaikuttanut eniten haavoittuviin ryhmiin ja että se on jo jättänyt monia, erityisesti naisia ja nuoria, työttömäksi tai epävarmoinhin työsuhteisiin tai vienyt heiltä mahdollisuuden ammatilliseen koulutukseen, harjoitteluihin tai oppisopimuskoulutukseen; painottaa, että työmarkkinapolitiikkaa ja sosiaalisen suojelun välineitä on mukautettava niin, että niillä tuetaan työmarkkinoilla muita heikommassa asemassa olevia ryhmiä, kuten nuoria, naisia, vammaisia henkilöitä, henkilöitä, joilla on alhainen koulutustaso, ja ikääntyneitä henkilöitä; muistuttaa, että on tärkeää, ettei EU:ssa jätetä ketään jälkeen;
 2. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita torjumaan työttömyyttä ja varmistamaan, että nuorten ja erityisesti työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten ensimmäiset työkokemukset ovat riittäviä, palkallisia ja laadukkaita ja että heillä on mahdollisuus saada koulutusta; tuomitsee palkattomat harjoittelut yhtenä nuorten työntekijöiden hyväksikäytön muotona ja heidän oikeuksiensa loukkaamisena ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita yhteistyössä parlamentin kanssa ja toissijaisuusperiaatetta noudattaen ehdottamaan yhteistä oikeudellista kehystä, jolla

⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1146&langId=fi>

⁸ OECD, Key data on Local and Regional Governments in the European Union (esite), 2018. Saatavilla osoitteessa <https://www.oecd.org/regional/EU-Local-government-key-data.pdf>

varmistetaan oikeudenmukainen korvaus harjoitteluista ja oppisopimuskoulutuksesta, jotta vältetään hyväksikäyttöön perustuvat käytännöt, kuten palkattomat harjoittelut;

3. suhtautuu myönteisesti elpymis- ja palautumistukivälineeseen ja toteaa, että se on keskeinen väline ja ainutlaatuinen mahdollisuus, jonka avulla EU voi selviytyä covid-19-kriisistä entistä vahvempana; panee merkille komission näkemyksen, että useimmat jäsenvaltiot ovat laatineet tyydyttävät elpymis- ja palautumissuunnitelmat lyhyessä ajassa; huomauttaa, että nykytilanteessa, jossa EU ja koko maailma joutuvat reagoimaan Ukrainan sodan aiheuttamaan uuteen kriisiin, jäsenvaltioiden olisi saatava varat mahdollisimman nopeasti; panee tyytyväisenä merkille, että komissio on maksanut 21 jäsenvaltiolle aikaistetusti 56,6 miljardia euroa ennakkomaksuina varmistaakseen, että rahoitustukea myönnetään etupainotteisesti kriisiin ja sen vaikutuksiin puuttumiseksi; painottaa kuitenkin, että useissa jäsenvaltioissa kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat vain osa laajempia kansallisia elpymissuunnitelmia, ja toteaa, että havaituista puutteista on opittava ja parhaita käytäntöjä on vaihdettava jäsenvaltioiden, paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisjärjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden olennaisten sidosryhmien kesken ja että kriisistä selviytymiseksi ja EU:n talouden lujittamiseksi ja sen palautumis- ja kilpailukyvyyn parantamiseksi tulevaisuudessa tarvitaan kokonaisvaltainen Euroopan tason lähestymistapa;
4. painottaa, että Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheuttaa kielteisiä ja epäsymmetrisiä vaikutuksia EU:n talouteen, sen jäsenvaltioihin ja erityisesti EU:n kotitalouksiin meneillään olevan energiakriisin vuoksi; on huolissaan energiakriisin sosiaalisista seurauksista ja sen sosiaaliselle tasa-arvolle muodostamasta uhasta; painottaa, että elpymis- ja palautumistukivälineellä on ratkaisevan tärkeä rooli EU:n tulevan talous- ja sosiaalipolitiikan kehittämisessä, mukaan lukien itsenäisyyttä lisäävän energiasiirtymän nopeuttamisessa; kehottaa komissiota arvioimaan uudelleen elpymis- ja palautumistukivälineen lainatuen määrää, joka on mahdollisesti 220 miljardia euroa, koska jäsenvaltiot eivät ole vielä hakeneet kaikkia lainoja; kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään käytettävissä olevaa mahdollista rahoitusta pakolaisten tarpeiden täyttämiseksi, erityisesti koulutukseen ja hoitoon liittyvien tarpeiden sekä yhteiskuntaan kotouttamiseen ja työmarkkinoille integroitumiseen liittyvien tarpeiden täyttämiseksi, ennen lainatukihakemusten jättämisen määräaikaa vuoden 2023 puolivälissä; kehottaa komissiota harkitsemaan joustavampaa kehystä näiden lainojen myöntämiseksi jäsenvaltioille, joiden suunnitelmat on hyväksytty, Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen vuoksi;
5. korostaa, että covid-19-pandemia siirsi useita työtehtäviä verkko- tai hybridiympäristöön, jonka avulla syrjäisillä tai maaseutualueilla asuvat henkilöt voisivat löytää parempia mahdollisuuksia työmarkkinoilla, millä voitaisiin ehkäistä näiden alueiden aivovuotoa suurempiin kaupunkeihin tai ulkomaille; muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineestä on varattu rahoitusta koulutuksen ja osaamisen kehittämiseen ja etenkin digitaalisten taitojen kehittämiseen keskittyen erityisesti haavoittuviin ryhmiin; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että ne investoivat tällä tavalla ihmisiin, erityisesti tarjoamalla työntekijöille mahdollisuuksia täydennys- ja uudelleen koulutukseen ja uudelleenpätevöitymiseen sekä tukemalla työttömien paluuta työmarkkinoille, mukaan lukien työntekijöiden, jotka menettivät työnsä pandemian aikana;

6. painottaa, että digitaalisen ja vihreän siirtymän yhteydessä koulutusta on muutettava ja nykyaikaistettava ja että erityisesti on tehostettava digitaalisten taitojen ja koulutuksen hankkimista sekä edistettävä ammatillista koulutusta ja elinikäistä oppimista; panee tyytyväisenä merkille, että useiden jäsenvaltioiden digitaalisten tavoitteiden tukemiseksi ehdottamiin uudistuksiin ja investointeihin oli osoitettu 117 miljardia euroa tai 26 prosenttia kokonaismäärärahoista, mikä ylittää vaaditut 20 prosenttia kunkin kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista; painottaa, että on erityisen tärkeää investoida työntekijöiden ja kansalaisten digitaalisten taitojen ja digitaalisen lukutaidon kehittämiseen ja sellaisten yritysten, myös pk-yritysten, digitaaliseen siirtymään, jotka edistävät kestävästä talouskasvusta, vahvistavat kilpailukykyä ja edistävät tuottavuutta pitkällä aikavälillä, ja toteaa, että on lisäksi tärkeää parantaa erityisesti maaseutualueiden yhteysinfrastruktuuria digitaalisen kuilun kaventamiseksi; kannustaa lisäksi jäsenvaltioita tukemaan laadukasta infrastruktuuria (mukaan lukien digitaalista infrastruktuuria) syrjäisillä ja maaseutualueilla, jotta voidaan parantaa mahdollisuuksia, houkutella nuoria ja edistää aivovuodon torjuntaa;
7. panee merkille, että parlamentin elpymis- ja palautumistukivälinettä käsittelevälle työryhmälle toimitettujen komission arvioiden mukaan jäsenvaltiot sisällyttivät suunnitelmiinsa lapsille ja nuorille kohdennettuja toimenpiteitä 49,21 miljardin euron arvosta, mikä vastaa noin 11,5 prosenttia tähän mennessä hyväksytyjen 22 elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaisbudjetista; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita torjumaan nuorisotyöttömyyttä ja varmistamaan, että nuorten ja erityisesti haavoittuvista oloista ja vähäosaisista ympäristöistä tulevien nuorten työpaikat ja ensimmäiset työkokemukset ovat riittäviä, palkkallisia ja laadukkaita ja että sekä lapsilla että nuorilla on mahdollisuus saada koulutusta, terveydenhuoltoa, ravintoa ja asunto; on huolissaan siitä, että monissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa ei ole otettu asianmukaisesti huomioon eurooppalaisen lapsitakuun tavoitteita ja että suunnitelmat heijastavat vain osittain vahvistetun nuorisotakuun tavoitteita;
8. panee merkille, että kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien sosiaalimenoihin sisältyy tiettyjen muita heikommassa asemassa olevien ryhmien työllistymiskannustimia, työsuhdeturvainsäädännön uudistuksia ja työsopimusten sääntelyä; painottaa, että jäsenvaltioiden olisi keskityttävä uudistuksiin ja investointeihin, joilla tuetaan laadukkaiden työpaikkojen luomista ja siirtymistä uusille aloille ja uusiin ammatteihin Euroopan osaamisohjelman, Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja EU:n uuden päivitetyn teollisuusstrategian mukaisesti⁹; painottaa, että kymmeneen kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, joilla parannetaan virkamiesten koulutusta, ammatillista kehitystä ja työoloja esimerkiksi edistämällä joustavia työjärjestelyjä ja parantamalla julkishallinnon palkkausjärjestelmää, ja että 13 elpymis- ja palautumissuunnitelmassa käsitellään rekrytointiprosessien nykyaikaistamista ja oikeusjärjestelmien tehostamista; painottaa, että elinikäisen oppimisen nimissä uudistuksia ja investointeja olisi kohdennettava myös ikääntyneemmille henkilöille ja että niillä olisi edistettävä sosiaalista osallisuutta, digitaalisia taitoja, vihreitä taitoja ja erityisesti finanssiosaamista; pitää valitettavana, että vain joihinkin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyy toimenpiteitä asianmukaisten hoitopalvelujen ja tilapäisten tukitoimenpiteiden kehittämiseksi; kehottaa jäsenvaltioita luomaan tai vahvistamaan julkisia, kohtuuhintaisia ja laadukkaita

⁹ Komission tiedonanto ”Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen: vahvemmat sisämarkkinat Euroopan elpymistä varten” (COM(2021)0350).

hoitopalveluja ja koulutusta lapsille, vammaisille henkilöille, ikääntyneille sekä henkilöille, jotka tarvitsevat pitkäaikaista hoitoa;

9. panee tyytyväisenä merkille, että sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta tukevien toimenpiteiden menojen osuus arvioituista kokonaismenoista on 193 miljardia euroa, johon sisältyy 17,4 miljardia euroa aikuiskoulutukseen, työllisyyden tukitoimiin ja työmarkkinainstituutioiden uudenaikaistamiseen, 45,6 miljardia euroa esteettömyyteen (erityisesti vammaisille henkilöille), kohtuuhintaiseen asumiseen ja varhaiskasvatukseen ja 37 miljardia euroa terveydenhuollon selviytymiskyvyn parantamiseen¹⁰; pitää valitettavana, että sosiaalisia investointeja koskevat toimenpiteet rajoittuvat etupäässä sosiaaliseen infrastruktuuriin eivätkä mahdollista asianmukaisten hoitopalvelujen, asuntojen ja tilapäisten tukitoimenpiteiden kehittämistä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan lainsäädännöllisiä ja poliittisia aloitteita, joilla pyritään vähentämään epätasa-arvoa ja varmistamaan kunnolliset työolosuhteet kaikille, ja keskittymään erityisesti etätyöhön, oikeuteen olla tavoittamattomissa, henkiseen hyvinvointiin työssä, työterveyteen ja -turvallisuuteen, kaikkien ja erityisesti keskeisten työntekijöiden laadukkaiden ja turvallisten työpaikkojen takaamiseen sekä työmarkkinaosapuolten ja työehtosopimusneuvottelujen roolin edistämiseen ja vahvistamiseen; kannustaa komissiota, parlamenttia ja jäsenvaltioita rakentamaan yhteistyöhön, jotta saadaan hyväksyttyä direktiivit työolojen parantamisesta alustatyössä, riittävästä vähimmäispalkoista ja palkkauksen läpinäkyvyydestä sekä täytäntöönpanomekanismeista Euroopan unionissa;
10. panee merkille, että parlamentin elpymis- ja palautumistukivälinettä käsittelevälle työryhmälle toimitettujen komission arvioiden mukaan terveydenhuoltoon liittyvien toimenpiteiden kokonaismenot ovat arviolta 37 miljardia euroa; on tyytyväinen mahdollisuudesta investoida terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitojärjestelmiin, jotka ovat olennaisen tärkeitä väestörakenteen muutosten vuoksi; muistuttaa covid-19-kriisin vahingollisista vaikutuksista mielenterveyteen ja pitää valitettavana, että jäsenvaltiot eivät sisällyttäneet suunnitelmiinsa toimenpiteitä, joilla mielenterveyspalveluista tehtäisiin saavutettavia ja kohtuuhintaisia kaikille ikäryhmille mutta erityisesti lapsille ja nuorille, aloitteita, joilla edistetään urheilua, vapaa-aikaa ja kulttuuria, ja toimenpiteitä, joilla puututaan terveyseroihin tarjoamalla riittävää tukea haavoittuville ryhmille; muistuttaa, että yksin asuvilla, sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevilla ja työttömillä¹¹ oli enemmän mielenterveysongelmia, että nuorten mielenterveys on huonontunut merkittävästi ja että useissa jäsenvaltioissa mielenterveysongelmien määrä melkein kaksinkertaistui kriisiä edeltävään aikaan verrattuna; korostaa, että mielenterveyden olisi oltava olennainen osa EU:n sosioekonomista elpymistä pandemiasta ja työterveyden painopistealue, etenkin koulu- ja työympäristöissä;
11. katsoo, että asetetut sosiaaliset välitavoitteet ja tavoitteet ovat riittämättömiä; toteaa pitävänsä erityisen tärkeinä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoon liittyviä indikaattoreita, jotka koskevat laadukasta työllisyyttä, ylöspäin suuntautuvaa sosiaalista lähentymistä, yhtäläisiä mahdollisuuksia saada sosiaalista suojelua, koulutusta ja osaamista sekä lapsi- ja nuorisotakuiden tavoitteiden

¹⁰ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/assets/thematic_analysis/5_Health.pdf

¹¹ OECD Tackling the mental health impact of the COVID-19 crisis: An integrated, whole-of-society response <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tackling-the-mental-health-impact-of-the-covid-19-crisis-an-integrated-whole-of-society-response-0ccafa0b/>

mukaisia investointeja lasten ja nuorten mahdollisuuksiin; kehottaa komissiota seuraamaan tarkasti jäsenvaltioiden investointeja tälle alalle EU-ohjausjakson sekä kansallisten uudistusohjelmien puitteissa elpymis- ja palautumistukivälineen mukaisesti sekä osallistamaan parlamentin, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisjärjestöt kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien seurantaan ja arviointiin;

12. on tyytyväinen, että komissio on jo vastaanottanut ensimmäiset elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvät maksupyynnöt; kehottaa komissiota varmistamaan maksujen nopean suorittamisen ja seuraamaan tiiviisti uudistusten ja investointien täytäntöönpanoa; panee merkille, että jo ennen pandemian puhkeamista kehityksessä jäljessä olleiden alueiden kehityserot muihin alueisiin ovat nyt vaarassa kasvaa työllisyyden, koulutustason, yritystuen, vihreän siirtymän, digitaalisen siirtymän tai liikkumisen alalla tai muilla keskeisillä politiikan aloilla; korostaa, että julkisen hallinnon tehostamiseksi toteutettavat toimenpiteet myös keventävät sääntely- ja hallintorasitteita, parantavat hankintamenettelyjä ja edistävät julkishallinnon tehokkuutta; kehottaa komissiota tukemaan aktiivisesti paikallis- ja alueviranomaisia, jotka ovat aiemmin kohdanneet ongelmia EU:n varojen hyödyntämisessä, jotta ne voivat ratkaista nämä ongelmat ja kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat voidaan panna onnistuneesti täytäntöön kaikkialla EU:ssa;
13. painottaa, että jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että elpymis- ja palautumistukiväline, Euroopan sosiaalirahasto plus ja muut olennaiset EU:n ohjelmat täydentävät toisiaan; kehottaa koordinoimaan elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavat toimenpiteet muiden Next Generation EU -elpymisvälineestä rahoitettavien ohjelmien kanssa (esimerkiksi koheesiota ja Euroopan alueita tukeva elpymisapu (REACT-EU)) ja yhdenmukaistamaan Next Generation EU -välineestä rahoitettavat jo olemassa olevat ja uudet ohjelmat vihreää ja digitaalista siirtymää koskevien tavoitteiden sekä paikallis- ja alueviranomaisien toteuttaman elpymissuunnitelmien tehokkaan täytäntöönpanon osalta; vaatii selkeää kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien ja Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastojen) ohjelmien koordinoitua; kehottaa komissiota sisällyttämään kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien ja ERI-rahastojen ohjelmien synergiat vuotuisiin kertomuksiinsa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta, jotta parlamentti voi seurata niitä;
14. kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot kuulivat asianmukaisesti työmarkkinaosapuolia laatiessaan elpymis- ja palautumissuunnitelmia kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen mukaisesti; kehottaa komissiota varmistamaan, että kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa pannaan asianmukaisesti täytäntöön maakohtaisten suositusten sosiaaliset tavoitteet, jotta lievennetään kriisin vaikutuksia työllisyyteen ja varmistetaan työntekijöiden ja erityisesti epätyypillisissä työsuhteissa olevien työntekijöiden sosiaalinen suojeleminen;
15. kehottaa komissiota hyödyntämään elpymis- ja palautumistukivälineen sosiaalista osaa yrittäjyyden ja osaamisen edistämiseksi ja keskittymään näissä toimissa erityisesti nuoriin sisämarkkinoiden kehittämiseksi;
16. muistuttaa komissiota siitä, että oikeusvaltioperiaatetta koskeva ehdollisuusmekanismi on olennainen osa elpymis- ja palautumistukivälinettä; kehottaa komissiota olemaan hyväksymättä jäsenvaltioiden kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmia niin kauan kuin on syytä olla huolissaan oikeusvaltioperiaatteen noudattamisesta sekä petosten,

eturistiriitojen ja lahjonnan ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja torjunnasta kyseisissä maissa sekä varmistamaan, että kaikki näiden jäsenvaltioiden suunnitelmissa esitetyt toimenpiteet ovat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen EU:n arvojen mukaisia;

17. panee merkille komission toimet elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon täyden avoimuuden varmistamiseksi, esimerkiksi sen, että jäsenvaltioiden kanssa sovitut operatiiviset järjestelyt ovat saatavilla elpymis- ja palautumistukivälinettä käsittelevällä verkkosivustolla; muistuttaa velvollisuudesta tiedottaa parlamentille säännöllisesti elpymis- ja palautumistukivälineen edistymisestä ja kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanosta, koska parlamentin tehtävänä on valvoa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa; muistuttaa, että elpymisen ja palautumisen tulostaulu on tärkeä tuloksista raportoimisen työkalu, jonka avulla voidaan valvoa sekä yleisen elpymis- ja palautumistukivälineen että yksittäisten jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanoa ja parantaa avoimuutta kansalaisten suuntaan; pyytää komissiota päivittämään kuuden pilarin täytäntöönpanon seurantaan, varmistamaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen tulostaulussa on saatavilla yksityiskohtaista tietoa ja ottamaan asianmukaisesti huomioon paikallis- ja alueviranomaisten roolin; kehottaa jäsenvaltioita toimittamaan komissiolle yksityiskohtaisia tietoja, jotta elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutuksista voidaan raportoida tehokkaasti; kehottaa komissiota ottamaan paremmin huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 20 periaatteen täytäntöönpanon seurannan sisällyttämällä tulostaulun temaattisiin analyysihin täydentäviä sosiaali-indikaattoreita;
18. painottaa, että kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanossa on tärkeää valtavirtaistaa sukupuolten tasa-arvo ja kaikkien yhtäläiset mahdollisuudet; toteaa, että useissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa selitetään, miten niissä käsitellään sukupuoleen liittyviä huolenaiheita; panee merkille, että joihinkin kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyy toimenpiteitä, joissa keskitytään naisten osallistumiseen työmarkkinoille ja sukupuolten palkkaeron pienentämiseen; toteaa, että tällaisten toimenpiteiden määrässä on kuitenkin suuria eroja ja useiden jäsenvaltioiden suunnitelmissa niitä voitaisiin käsitellä enemmän; toteaa, että sosiaalimenoja ja palautumisen tulostaulua koskevat delegoidut asetukset eivät mahdollista elpymis- ja palautumistukivälineen sukupuoliulottuvuuden ja -vaikutusten riittävää seurantaan ja raportointia; kehottaa komissiota harkitsemaan täydentävien sukupuoli-indikaattoreiden esittämistä, erityisesti kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien sukupuolivaikutusten seuraamiseksi;
19. huomauttaa, että prosessin aikana tarvitaan komission ja hallitusten toimien vahvaa parlamentaarista valvontaa; pitää valitettavana kansallisten parlamenttien, paikallis- ja alueviranomaisten sekä kansalaisjärjestöjen, mukaan lukien nuorisjärjestöjen, vähäistä osallistumista kansallisten suunnitelmien laatimiseen; pitää valitettavana, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa ei vahvisteta muodollista arviointikriteeriä paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisjärjestöjen, nuorisjärjestöjen ja muiden olennaisten sidosryhmien osallistumiselle sekä sille, miten heidän panoksensa on otettu huomioon; muistuttaa, että sidosryhmät ovat kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien paikallisen täytäntöönpanon eturintamassa, ja pyytää komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että sidosryhmät osallistetaan asianmukaisesti ja merkittävästi suunnitelmien

täytäntöönpanoon kansallisten oikeudellisten kehysten puitteissa, ja huolehtimaan tehokkaasta koordinoinnista asianomaisten hallinnon tasojen välillä;

20. muistuttaa, että onnistunut täytäntöönpano jäsenvaltioissa on tärkeää, jotta voidaan varmistaa pitkäkestoinen vaikutus EU:n talouteen ja yhteiskuntaan; kehottaa komissiota tutkimaan, miten elpymis- ja palautumistukivälineen luomisesta ja täytäntöönpanosta saatuja kokemuksia voitaisiin hyödyntää EU:n makrotalouden ohjausjärjestelmän tarkastelussa, erityisesti avoimemman ja demokraattisemman koordinoitiprosessin perustamiseksi sekä EU:n toimielinten, kansallisten hallitusten ja sidosryhmien välisen yhteistyön parantamiseksi; katsoo, että elpymis- ja palautumistukiväline voisi toimia mallina yhtä vakavien kriisien kohtaamiseksi tarkoitetulle, nopeammin käytettävissä olevalle välineelle; painottaa kuitenkin, että uudessa välineessä olisi korjattava elpymis- ja palautumistukivälineen heikkoudet esimerkiksi asettamalla kunnianhimoisempia sosiaalisia tavoitteita ja vahvistamalla vaurauden ja hyvinvoinnin kestävä kehitys;
21. korostaa, että elpymis- ja palautumistukivälineellä pyritään edistämään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa ja toteuttamaan parempia politiikkoja seuraavan sukupolven hyväksi; katsoo, että elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanon edistymisen esittelemistä koskevat selvät menetelmät ovat olennaisen tärkeitä, jotta delegoidut säädökset elpymisen ja palautumisen tulostaulusta ja sosiaalimenoista noudattavat asetuksen tavoitteita ja ovat yhdenmukaisia niiden kanssa;
22. panee tyytyväisenä merkille, että useat jäsenvaltiot toimittavat alueellisen tason tietoja, ja kehottaa muita jäsenvaltioita toimittamaan alueellisen tason tietoja; pyytää komissiota päivittämään kuuden pilarin täytäntöönpanon seurantaansa, varmistamaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen tulostaulussa on saatavilla yksityiskohtaista tietoa ja että parlamentille toimitetaan säännöllisesti ajankohtaisia tietoja, jotta ylläpidetään ja tehostetaan sen roolia elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon valvojana;
23. panee tyytyväisenä merkille tähän mennessä hyväksytyjen kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien elpymis- ja palautumistukivälineen sosiaalimenojen osuuden neljässä sosiaalialan luokassa, jotka ovat työllisyys ja osaaminen (20,4 prosenttia), koulutus ja lastenhoito (33 prosenttia), terveydenhuolto ja pitkäaikaishoito (32 prosenttia) ja sosiaalipolitiikka (14,6 prosenttia); kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden investointien ja uudistusten sosiaaliset tavoitteet ovat kunnianhimoisia;
24. korostaa, että sosiaalimenojen raportoinnin menetelmän on noudatettava Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin rakennetta ja analysoitava menojen vaikutusta jokaiseen 20 periaatteesta; painottaa, että yhteisiin indikaattoreihin on sisällytettävä indikaattoreita, jotka kuvastavat kaikkia elpymis- ja palautumistukivälineen sosiaalisia aloja ja joiden avulla sen tuloksia voidaan arvioida; kehottaa komissiota esittämään täydentäviä sosiaali-indikaattoreita, joilla voidaan seurata erityisesti, miten kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat edistävät Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 20 periaatteen täytäntöönpanoa;
25. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vauhdittamaan energia-alan häiriönsietokykyä koskevien hankkeiden täytäntöönpanoa ja etsimään kestäviä ratkaisuja, joilla voidaan lieventää energian hintojen nousun vaikutuksia väestöön;
26. toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen suunnittelu ja täytäntöönpano tarjoavat tärkeitä opetuksia ja voivat toimia inspiraationa EU-ohjausjakson uudistamiseksi;

kehottaa komissiota integroimaan sosiaalisen ulottuvuuden tehokkaasti ohjausjaksoprosessiin;

27. muistuttaa, että oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen on olennainen edellytys moitteettoman varainhoidon periaatteiden noudattamiselle ja että elpymis- ja palautumistukivälineen varat ovat ehdollisuusasetuksen alaisia¹².

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16. joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi. EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	28.4.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 27 -: 17 0: 10
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Atidzhe Alieva-Veli, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Özlem Demirel, Klára Dobrev, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Adám Kósa, Stelios Kympouropoulos, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Giuseppe Milazzo, Sandra Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Michal Šimečka, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Marie-Pierre Vedrenne, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Alex Agius Saliba, Konstantinos Arvanitis, Romeo Franz, Eugenia Rodríguez Palop, Veronika Vrecionová

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

27	+
NI	Daniela Rondinelli
PPE	Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Stelios Kypouropoulos, Maria Walsh
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Dragoş Pîslaru, Monica Semedo, Marie-Pierre Vedrenne, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Michal Šimečka
S&D	Alex Agius Saliba, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Manuel Pizarro, Marianne Vind
The Left	Konstantinos Arvanitis, Eugenia Rodríguez Palop

17	-
ECR	Giuseppe Milazzo, Beata Szydło, Veronika Vrecionová, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Dominique Bilde, Nicolaus Fest, France Jamet, Guido Reil
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Helmut Geuking, Radan Kanev, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Tomáš Zdechovský

10	0
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Ádám Kósa
PPE	Miriam Lexmann
The Left	Özlem Demirel, Sandra Pereira
Verts/ALE	Romeo Franz, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää

31.3.2022

YMPÄRISTÖN, KANSANTERVEYDEN JA ELINTARVIKKEIDEN TURVALLISUUDEN VALIOKUNNAN KIRJE

Johan Van Overtveldt
Puheenjohtaja
Budjettivaliokunta
Bryssel

Irene Tinagli
Puheenjohtaja
Talous- ja raha-asioiden valiokunta
Bryssel

Asia: Lausunto elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta
täytäntöönpanokertomuksesta (2021/2251(INI))

Arvoisat puheenjohtajat

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan (ENVI) koordinaattorit päättivät 30. marraskuuta 2021, että ENVI-valiokunta antaa lausunnon elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta täytäntöönpanokertomuksesta (2021/2251(INI)) kirjeen muodossa. ENVI-valiokunnan puheenjohtajana toimitan teille ENVI-valiokunnan kokouksessaan¹ 31. maaliskuuta 2022 hyväksymät ehdotukset, jotka ovat päätöslauselmakohtien muodossa. Toivon, että valiokuntanne ottavat ne huomioon.

Kunnioittavasti

Pascal Canfin

¹ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Pascal Canfin (puheenjohtaja), Bas Eickhout (varapuheenjohtaja), César Luena (varapuheenjohtaja), Dan-Ștefan Motreanu (varapuheenjohtaja), Anja Hazekamp (varapuheenjohtaja), Mathilde Androuët, Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Cyrus Engerer, Cornelia Ernst, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Andreas Glück, Nicolás González Casares, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, Manuela Ripa, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sogaard-Lidell, Tomislav Sokol, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska.

EHDOTUKSET

- painottaa, että covid-19-pandemian kehitys on osoittanut, miten tärkeää on saavuttaa kaikkia hyödyttävä, palautumiskykyä tukeva, tasapuolinen ja oikeudenmukainen taloudellinen elpymisen, ja toteaa, että elpymisen on pohjautettava elpymis- ja palautumistukivälineestä annetun asetuksen pilareihin ja erityisesti unionin ilmasto-, ympäristöä ja energiaa koskeviin tavoitteisiin, joista voidaan mainita esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen ja suuntauksen kääntäminen, sekä tavoitteeseen tehdä unionista ilmastoneutraali viimeistään vuoteen 2050 mennessä;
- katsoo, että elpymis- ja palautumistukiväline on olennaisen tärkeä väline keskeisten rakenteellisten haasteiden ja investointitarpeiden käsittelemiseksi sekä Euroopan talouden muutoksen tukemiseksi, jotta taloudesta tulisi aidosti kestävä, kilpailukykyinen ja selviytymiskykyisempi;
- tähdentää, että on tärkeää varmistaa, että välineellä tuettavat jäsenvaltioiden kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvät toimenpiteet noudattavat ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta ja että vähintään 37 prosenttia kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien kokonaismäärärahoista osoitetaan vihreään siirtymään, esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden suojelemiseen, tai vihreän siirtymän aiheuttamien haasteiden ratkaisemiseen; painottaa, että tämä vihreiden investointien nopea lisääminen Euroopan tasolla auttaa paikkaamaan ilmastoinvestointien puutetta lähivuosina;
- kehottaa komissiota soveltamaan tiukimpia avoimuusvaatimuksia elpymis- ja palautumissuunnitelmien ja niiden täytäntöönpanon arvioinnissa; muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä komission neuvostolle tai neuvoston valmisteluelimille toimittamat tiedot on asetettava samanaikaisesti Euroopan parlamentin saataville tarvittaessa luottamuksellisuusjärjestelyä soveltaen;
- painottaa, että elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvien toimenpiteiden toteutusta on tärkeää seurata luokitusjärjestelmäasetuksessa määritellyn ja elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa asetuksessa vahvistetun ”ei merkittävää haittaa” periaatteen noudattamisen näkökulmasta;
- pitää myönteisenä, että tähän mennessä hyväksytyissä 22 elpymis- ja palautumissuunnitelmassa jäsenvaltiot ovat osoittaneet yhteensä lähes 40 prosenttia suunnitelmiansa menoista ilmastotoimiin¹; kehottaa loppuja jäsenvaltioita esittämään suunnitelmansa nopeasti ja täyttämään vaadittavat ehdot ja korostaa, että on tärkeää aloittaa suunnitelmien täytäntöönpano;
- pitää valitettavana, että alustavien arvioiden mukaan elpymis- ja palautumissuunnitelmien teollisuutta koskevat elvytystoimenpiteet eivät ole täysin linjassa ilmastomuutoksen hillinnän ja kiertotalouteen siirtymisen kanssa, sillä vain 20 prosenttia alalle osoitetuista määrärahoista nopeuttaa vihreää muutosta; toteaa

¹ Elpymisen ja palautumisen tulostaulu (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en#scoreboard); Bruegel-ajatushautomon tietoaaineistot EU:n jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmista ()

lisäksi, että osa rahoitusosuudesta käytettiin yleisesti kaiken teollisuuden tukemiseen ilman mitään niiden välttämättömään vihreään muutokseen ohjaavia kannustimia²;

- painottaa, että hyväksytyihin kansallisiin suunnitelmiin sisältyvillä toimenpiteillä ei kyetä vastaamaan sähkön kasvavaan kysyntään; korostaa siksi, että on tärkeää lisätä energiatehokkuustoimia sähkön kysynnän odotetun kasvun rajoittamiseksi sekä parantaa jäsenvaltioiden välisten sähkön sisämarkkinoiden yhteenliittämistä ja moitteetonta toimintaa; muistuttaa, että sähköistämisen on ensisijaisesti keskityttävä uusiutuviin energialähteisiin, jotta sillä voidaan edistää täysin kestävästä hiilestä irtautumista;
- korostaa, että on tärkeää vähentää strategisia riippuvuuksia kolmansista maista huolimatta vahvoista kauppaa- ja taloussuhteista, jotka saattavat yhdistää EU:n näihin maihin; kehottaa vähentämään merkittävästi energiariippuvuutta erityisesti venäläisestä kaasusta, öljystä ja kivihielestä muun muassa monipuolistamalla energialähteitä, eriyttämällä kaasun varastointia ja lisäämällä energiatehokkuutta sekä kiihdyttämällä siirtymää puhtaaseen, turvalliseen ja kestäväan energiaan; painottaa lisäksi, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelman käyttöönoton nopeuttaminen vahvistaa unionia ja vähentää sen riippuvuutta kolmansista maista;
- kehottaa lisäämään liikennealan toimia elpymis- ja palautumissuunnitelmissa, jotta edistetään kohtuuhintaista päästötöntä liikkumista kaikille; painottaa, että on strategisesti tärkeää investoida sähköisen liikkumisen infrastruktuureihin, jotta liikennealalla voidaan irtautua hiilestä tehokkaasti; korostaa tässä yhteydessä, että Euroopan on tärkeää saavuttaa maailmanlaajuinen johtoasema akkujen kestävässä tuotannossa ja käytössä;
- pitää komission elpymisen ja palautumisen tulostaulua hyödyllisenä työkaluna elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon seuraamiseksi;
- kehottaa komissiota sisällyttämään 31. heinäkuuta 2022 julkaistavaksi odotettavaan täytäntöönpanon tarkastelukertomukseensa yksityiskohtaisen analyysin elpymis- ja palautumissuunnitelmien kaikista vihreää siirtymää, mukaan lukien luonnon monimuotoisuutta, koskevista toimenpiteistä; muistuttaa, että kertomuksessa olisi arvioitava, edistävätkö elpymis- ja palautumissuunnitelmien toimenpiteet vihreää siirtymää, mukaan lukien luonnon monimuotoisuutta, tai ratkaisevatko ne siitä aiheutuvia haasteita odotetulla tavalla ja vastaavatko nämä toimet vähintään 37:ää prosenttia elpymis- ja palautumissuunnitelmien määrärahoista; tähdentää, että on tärkeää arvioida, missä määrin elpymis- ja palautumistukivälineen vihreät menot edistävät EU:n lainsäädännössä määriteltyjen kansallisten tavoitteiden saavuttamista eri jäsenvaltioissa erityisesti energia-, ilmasto- ja kiertotaloustavoitteiden osalta; painottaa lisäksi, että kaikkien elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvien toimenpiteiden on oltava komission julkaisemien ”ei merkittävää haittaa” -suuntaviivojen mukaisia;
- suhtautuu myönteisesti eurooppalaisen vihreän joukkolainan liikkeeseenlaskuun elpymis- ja palautumistukivälineen ilmastomenojen rahoittamiseksi; panee merkille, että ensimmäisillä kerroilla, kun komissio laski liikkeeseen vihreää joukkolainaa, kysyntä ylitti selvästi tarjonnan; painottaa jälleen kerran, että vihreän joukkolainan liikkeeseenlaskulla olisi varmistettava, että kaikki kerätyt varat osoitetaan hankkeisiin,

² Green Recovery Tracker. EU Recovery: How green is recovery spending in different sectors ([Microsoft Word - GRT_2021_FACTSHEET_20211221.docx \(website-files.com\)](#))

jotka noudattavat luokitusjärjestelmäasetuksessa tarkoitettuja ”ei merkittävää haittaa” - kriteereitä;

- korostaa, että elpymis- ja palautumistukivälinettä on käytettävä keinona varmistaa, että jäsenvaltiot toteuttavat vihreän siirtymän nopeuttamiseen vaadittavat uudistukset.

11.3.2022

KANSAINVÄLISEN KAUPAN VALIOKUNNAN KIRJE

Johan Van Overtveldt
Irene Tinagli
Puheenjohtajat
Budjettivaliokunta ja talous- ja raha-asioiden valiokunta
Bryssel

Asia: Elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva täytäntöönpanokertomus
(2021/2251(INI))

Arvoisat puheenjohtajat

Kansainvälisen kaupan valiokuntaa on pyydetty antamaan edellä mainitussa menettelyssä lausunto valiokunnallenne. Valiokunta päätti kokouksessaan 26. tammikuuta 2022 antaa kyseisen lausunnon kirjeen muodossa.

Kansainvälisen kaupan valiokunta käsitteli edellä mainittua asiaa kokouksessaan 3. maaliskuuta 2022. Tässä kokouksessa se päätti pyytää asiasta vastaavia budjettivaliokuntaa sekä talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka ne myöhemmin hyväksyvät:

Kunnioittavasti

Bernd Lange

EHDOTUKSET

1. panee merkille Euroopan unionin mielekkäät toimet elpymis- ja palautumistukivälineen perustamiseksi ja täytäntöön panemiseksi erittäin vaikeassa tilanteessa ja hyvin lyhyissä määräajoissa;
2. katsoo, että tämä väline voi vaikuttaa erittäin myönteisesti Euroopan unionin jäsenvaltioiden kestävään talouskasvuun ja helpottaa sekä vihreää siirtymää kohti ilmastoneutraaliutta että yleistä kilpailukykyä vahvistavaa digitaalista siirtymää;
3. katsoo, että elpymis- ja palautumistukivälineen suunnitelmien asianmukainen yhdenmukaistaminen on tarpeen paitsi talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osalta myös suhteessa muihin EU:n politiikkoihin, joilla on kansainvälinen ulottuvuus;
4. muistuttaa, että EU:lla on vaikeuksia saada käyttöönsä tiettyjä kriittisiä raaka-aineita ja välikomponentteja, joita tarvitaan kunnianhimoista teollisuusohjelmaa varten; korostaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen suunnitelmassa on toteutettava politiikkatoimia, joilla pyritään tukemaan kestävämpiä ja kestävämpiä toimitusketjuja; kehottaa komissiota sisällyttämään uusiin vapaakauppasopimuksiin erityisen raaka-aineita koskevan luvun, koska niillä on ratkaiseva rooli EU:n vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä;
5. katsoo, että jos elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevat suunnitelmat pannaan täytäntöön elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen tavoitteiden mukaisesti, niiden olisi helpotettava EU:n talouden vihreää ja digitaalista siirtymää ja siten parannettava sen kilpailukykyä, myös eurooppalaisten pk-yritysten kilpailukykyä;
6. korostaa, että on tärkeää vähentää strategisia riippuvuussuhteita kolmansista maista huolimatta EU:n vahvoista kauppaa- ja taloussuhteista, jotka saattavat liittyä näihin maihin;
7. korostaa voimakkaasti, että elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitus ei saisi päätyä ulkomaisille valtion omistamille yrityksille tai muille vääristävästä valtiontukea saaville yrityksille, koska tämä pahentaisi epäreilua kilpailua ja lisäisi strategisten alojemme haavoittuvuutta; korostaa, että tähän vajeeseen on puututtava ennakoiden ulkomaisia tukia koskevan välineen hyväksymistä.

TALOUSARVION VALVONTAVALIOKUNNAN LAUSUNTO

budjettivaliokunnalle ja talous- ja raha-asioiden valiokunnalle

elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta täytäntöönpanokertomuksesta (2021/2251(INI))

Valmistelija: Isabel García Muñoz

EHDOTUKSET

Talousarvion valvontavaliokunta pyytää asiasta vastaavia budjettivaliokuntaa sekä talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka ne myöhemmin hyväksyvät:

- A. ottaa huomioon, että covid-19:n puhkeaminen vuoden 2020 alussa muutti talous-, sosiaali- ja budjettinäkymiä unionissa ja koko maailmassa ja edellytti kiireellisiä ja koordinoituja toimia sekä unionin että kansallisella tasolla, jotta voitiin selviytyä jäsenvaltioille aiheutuneista valtavista taloudellisista ja sosiaalisista seurauksista ja epäsymmetrisistä vaikutuksista;
- B. katsoo, että Next Generation EU -elpymisvälineen, joka suunniteltiin näissä poikkeuksellisissa olosuhteissa ennennäkemättömäksi ja ainutlaatuiseksi tilaisuudeksi unionille, on osoittaututtava menestykseksi paitsi EU:n kansalaisten ja yritysten kannalta myös koko unionin mainetta ajatellen;
- C. ottaa huomioon, että asetuksella (EU) 2021/241 perustettu elpymis- ja palautumistukiväline on Next Generation EU -elpymisvälineen kulmakivi ja sen on tarkoitus tarjota jäsenvaltioille rahoitusta avustuksina ja lainoina uudistusten ja investointien rahoittamiseksi auttaen kansalaisia ja talouksia selviytymään covid-19-pandemian vaikutuksista ja luoden perustan kestäväälle elpymiselle;
- D. ottaa huomioon, että elpymis- ja palautumistukiväline on tulosperusteinen väline, mikä tarkoittaa, että maksujen edellytyksenä on sellaisten välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen, jotka tukevat asiaankuuluvissa kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa esitettyjä uudistuksia ja investointeja;
- E. katsoo, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanossa olisi noudatettava moitteettoman varainhoidon periaatetta ja varmistettava, että unionin taloudelliset edut suojataan tehokkaasti;
- F. toteaa, että komissio julkaisi elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa koskevan kertomuksensa 1. maaliskuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 31 artiklan vaatimusten mukaisesti;

1. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen erityistavoitteena on tarjota rahoitustukea niiden uudistuksia ja investointeja koskevien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseksi, jotka on asetettu asiaankuuluvissa kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa covid-19-pandemian vaikutuksista selviämiseksi ja perustan luomiseksi kestäväälle elpymiselle;
2. korostaa, että komissio arvioi jäsenvaltioiden maksupyynnöt sovittujen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen pohjalta kunnioittaen samalla kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmien kansallista sitoutumista ja asiaankuuluvia rahoitustyyppisiä ja täytäntöönpanotapoja koskevia jäsenvaltioiden valintoja; toteaa jälleen, että parlamentin tehtävänä on valvoa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoon liittyvää komission työtä elpymis- ja palautumisvuoropuhelun puitteissa;
3. toteaa, että helmikuun 2022 puoliväliin mennessä kaikki jäsenvaltiot yhtä lukuun ottamatta olivat toimittaneet kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat ja pyytäneet yhteensä 377,5:tä miljardia euroa avustuksina ja 166:tä miljardia euroa lainoina; pitää myönteisenä, että komissio on hyväksynyt 22 kansallista elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, minkä jälkeen neuvosto hyväksyi vastaavasti 22 täytäntöönpanopäätöstä (jättäen näin ollen neljä suunnitelmaa komission arvioitavaksi), ja että komissio on sopinut kahdeksan jäsenvaltion kanssa operatiivisista järjestelyistä, jotka muodostavat kehyksen suunnitelmien täytäntöönpanon seurannalle; on huolissaan siitä, että yksi jäsenvaltio ei ole vielä toimittanut kansallista elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa;
4. toteaa, että komissio oli maaliskuun puoliväliin mennessä saanut viisi maksupyynnön ja suorittanut ensimmäisen maksun joulukuussa 2021; toteaa, että maaliskuun puoliväliin mennessä komissio oli maksanut¹ 54,05 miljardia euroa avustuksina (16 prosenttia käytettävissä olevista 338 miljardista eurosta) ja 19,9 miljardia euroa lainoina (5 prosenttia käytettävissä olevista 385,8 miljardista eurosta); pitää myönteisenä, että maksuaikataulu vastaa elpymis- ja palautumistukivälineen odotettua täytäntöönpanoa, ja kannustaa komissiota tekemään edelleen tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa tämän myönteisen kehityksen ylläpitämiseksi ja ilmoittamaan kaikista merkittävistä vaikeuksista tulevissa täytäntöönpanoa koskevissa kertomuksissaan; muistuttaa, että talouden elpymisen hyödyt saavutetaan vain, jos julkisen talouden kestävyys on pitkällä aikavälillä tasapainossa;
5. panee merkille, että seitsemän jäsenvaltiota on hakenut lainaa 166 miljardin euron edestä lainoihin käytettävissä olevista 385,8 miljardista eurosta, joten käytettävissä on huomattava määrä varoja, joita jäsenvaltiot voivat tarpeen mukaan hakea lainoina myöhemmässä vaiheessa; kehottaa komissiota tarkastelemaan, miten käyttämättä jääneitä lainoja voitaisiin käyttää niihin taloudellisiin, yhteiskunnallisiin ja energiapolitiisiin seurauksiin puuttumiseksi, jotka vaikuttavat jäsenvaltioihin ja jotka johtuvat Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan;
6. panee merkille, että komissio totesi arvioinneissaan, että kaikki kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat asetuksessa (EU) 2021/241 säädettyjen 11 kriteerin mukaisia, ja antoi useimpien kriteerien osalta A-luokituksen kansallisissa elpymis- ja

¹ Euroopan komissio, tiedot haettu 16. maaliskuuta 2022, https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/disbursements.html?lang=en

palautumissuunnitelmissa esitettyjen tietojen perusteella; pitää kuitenkin huolestuttavana, että kaikki jäsenvaltiot saivat B-luokituksen niiden kriteerien osalta, jotka koskivat sen arvioimista, ovatko kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien arvioidut kokonaiskustannukset kohtuullisia; kehottaa komissiota kehittämään kriteereitä, joiden avulla voidaan arvioida kaikentyypisiä tulevaisuudessa saatavilla olevia kustannuksia;

7. panee merkille, että elpymis- ja palautumistukivälineen luonteen vuoksi seurannassa, täytäntöönpanossa ja valvonnassa keskitytään sellaisten tulosten saavuttamiseen, jotka voivat yksinkertaistaa täytäntöönpanoa ja edistää halutun tavoitteen saavuttamista; on kuitenkin huolissaan siitä, että tämä voi myös vaikeuttaa EU:n varojen väärinkäytön havaitsemista; kehottaa komissiota varmistamaan asianmukaisten kustannusanalyysien suorittamisen petosten ja korruption torjumiseksi; korostaa, että kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien nopea täytäntöönpano on olennaisen tärkeää paitsi talouden elpymisen myös kasvun vauhdittamisen ja halutun tavoitteen saavuttamisen kannalta;
8. pitää myönteisenä, että elpymis- ja palautumistukivälineen verkkosivustolla on julkaistu suuri määrä asiakirjoja, ja suhtautuu myönteisesti elpymisen ja palautumisen tulostauluun, jossa esitetään visuaalinen ja käyttäjäystävällinen yleiskatsaus kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanossa saavutetusta edistyksestä ja siten edistetään elpymis- ja palautumistukivälineen avoimuutta, julkista valvontaa ja vastuuvellollisuutta; kehottaa komissiota säilyttämään avoimuuden ja tietojen visualisoinnin nykyisen tason tai lisäämään sitä entisestään tulevaisuudessa; toteaa jälleen, että elpymis- ja palautumistukivälineen menoja on seurattava jatkuvasti ja jäsenvaltioiden on toimittava täysin avoimesti täytäntöönpanoa ja hallinnointia koskevien tietojen osalta, jotta voidaan analysoida elpymis- ja palautumistukivälineen tuloksia ja havaita mahdollisia puutteita;
9. arvostaa erityisesti alustavien arviointien julkaisemista siitä, onko kunkin jäsenvaltion elpymis- ja palautumistukivälineen avustuseriä koskeviin maksupyyntöihin liittyvät välitavoitteet ja tavoitteet saavutettu tyydyttävällä tavalla; panee merkille komission suorittaman yksityiskohtaisen analyysin, joka sisältää asianomaisen jäsenvaltion toimittaman näytön;
10. pitää myönteisenä, että kansallisella tasolla on kehitetty muita täytäntöönpanon seurantavälineitä, joihin sisältyy yksityiskohtaisempaa ja alueellista tietoa välitavoitteiden ja tavoitteiden täytäntöönpanosta, ja kehottaa komissiota harkitsemaan näiden tietokokonaisuuksien sisällyttämistä tulostauluun;
11. katsoo, että elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitteita ja välitavoitteita koskevien tulostietojen luotettavuus on äärimmäisen tärkeää; kehottaa jäsenvaltioita esittämään julkisesti yksityiskohtaisia ja oikea-aikaisia tietoja sen varmistamiseksi, että elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutuksista raportoidaan tehokkaasti; kehottaa komissiota antamaan vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessaan tarkastuslausuman elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa koskevistä tulostiedoista;
12. painottaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanossa olisi noudatettava moitteettoman varainhoidon periaatetta, johon kuuluu petosten, korruption ja eturistiriitojen tehokas ehkäiseminen, havaitseminen ja korjaaminen sekä päällekkäisen

rahoituksen myöntämisen välttäminen; kehottaa siksi komissiota seuraamaan erityisen tarkkaan, että jäsenvaltiot noudattavat asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklassa säädettyä velvoitetta suojata unionin taloudellisia etuja, sillä kyseessä on keskeinen osa EU:n poliittista ohjelmaa kansalaisten luottamuksen vahvistamiseksi ja lisäämiseksi ja sen varmistamiseksi, että veronmaksajien rahoja käytetään asianmukaisesti;

13. muistuttaa, että kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien puutteellisen täytäntöönpanon, päällekkäisen rahoituksen myöntämisen ja vakavien sääntöjenvastaisuuksien (kuten petosten, korruption ja eturistiriitosten) olisi johdettava rahoitustukisopimusten täytäntöönpanon keskeyttämiseen tai sopimusten irtosanomiseen ja varojen maksamisen viivästymiseen sekä siihen, että komissio vähentää ja perii takaisin rahoitusosuuksia; kehottaa komissiota hyödyntämään täysimääräisesti elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen säännöksiä, jos jäsenvaltiot rikkovat rahoitussopimukseen perustuvia velvoitteitaan; kehottaa komissiota ilmoittamaan tulevissa täytäntöönpanoa koskevissa kertomuksissaan, onko tällaisia tapauksia esiintynyt, sekä kuvaamaan niidet syyt ja komission tai asianomaisen jäsenvaltion toteuttamat korjaavat toimenpiteet;
14. kehottaa komissiota varmistamaan, että käytössä on riittävät valvontavalmiudet, ja korostaa, että komission, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan syyttäjänviraston (EPPO), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) on käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen osalta varainhoitoasetuksen 129 artiklan 1 kohdassa säädettyjä oikeuksiaan ja erityisesti voitava käyttää toimivaltuuksiensa ja oikeuksiensa puitteissa komission saataville asettamaa tieto- ja seurantajärjestelmää petosten, korruption ja eturistiriitosten ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi, korjaamiseksi ja tutkimiseksi ja tarvittaessa hallinnollisten seuraamusten määräämiseksi sekä päällekkäisen rahoituksen myöntämisen välttämiseksi; pyytää komissiota ilmoittamaan parlamentille kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin mahdollisista sisältyvistä erityisistä esteistä, jotka haittaavat kyseisten oikeuksien täysimääräistä käyttöä;
15. pyytää komissiota kertomaan toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen väärinkäyttö havaitaan varhaisessa vaiheessa, sekä raportoimaan kaikkien sellaisten asiaankuuluvien tutkinta- tai syytetoimien tuloksista, jotka koskevat varojen käyttöä kansallisella tai EU:n tasolla, ja tarvittaessa myös toimista asiaankuuluvien varojen takaisinperimiseksi;
16. korostaa, että kaikkien edellä mainittujen EU:n toimielinten ja elinten sekä kansallisten viranomaisten on tehtävä tiivistä yhteistyötä elpymis- ja palautumistukivälineen varojen tehokkaan ja asianmukaisen käytön varmistamiseksi; antaa tunnustusta OLAFin ja EPPOn arvokkaalle työlle; tuo esille Next Generation EU -välineeseen keskittyvän lainvalvontafoorumien sekä Sentinel-operaation, joiden on yhdessä autettava ehkäisemään ja torjumaan elpymis- ja palautumistukivälineen varoihin kohdistuvia uhkia ja kartoittamaan varojen kohdentamisessa käytettävien kansallisten järjestelmien haavoittuvuuksia;
17. panee tyytyväisenä merkille, että komission arviointien mukaan jäsenvaltioiden vuonna 2021 hyväksymiin kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyy

asianmukaiset valvontajärjestelmät, jotka ehkäisevät päällekkäisen rahoituksen myöntämistä, sekä järjestelyt vakavien sääntöjenvastaisuuksien korjaamiseksi ja varojen takaisinperimiseksi; panee merkille, että komissio havaitsi myös joitakin puutteita 16 kansallisessa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa, ja pitää myönteisenä, että asianomaiset jäsenvaltiot suostuivat toteuttamaan korjaavia lisätoimenpiteitä ennen ensimmäisen maksupyynnön lähettämistä; pyytää komissiota esittämään tulevissa täytäntöönpanoa koskevissa kertomuksissaan selvästi, pantiinko sovitut korjaavat toimenpiteet tehokkaasti täytäntöön, ja ilmoittamaan havaittujen puutteiden mahdollisista vaikutuksista asiaankuuluvan kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoon; korostaa, että komission on osoitettava riittävästi resursseja ja valmiuksia suunnitelmien täytäntöönpanon sekä välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen perusteelliseen valvontaan, myös synergoiden tunnistamiseen parhaan mahdollisen lopputuloksen saavuttamiseksi;

18. panee merkille ohjeistuksen, jota komissio on antanut jäsenvaltioille, jotta voidaan välttää päällekkäisen rahoituksen myöntäminen elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n varoista, sekä tuen sopivien välineiden määrittelemiseksi unionin tasolla, jotta voidaan luoda synergioita elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavien toimenpiteiden kanssa;
19. toteaa jälleen, että ARACHNEn kaltaisen yhteisen tiedonlouhinta- ja riskienpisteytysvälineen käyttö on olennaisen tärkeää EU:n talousarvion suojaamiseksi ehkäisemällä eturistiriitoja, petoksia, korruptiota ja päällekkäisen rahoituksen myöntämistä; panee tyytyväisenä merkille, että useat jäsenvaltiot pyrkivät käyttämään ARACHNEa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanossa; kehottaa komissiota kannustamaan kaikkia muita jäsenvaltioita käyttämään ARACHNEa ja varmistamaan tällä välin, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoon osallistuvien tahojen ja henkilöiden riskipisteytykseen käytettävät vaihtoehtoiset toimenpiteet vastaavat ARACHNEa; painottaa tarvetta varmistaa yhdenmukainen tiedonkeruuprosessi ja ARACHNEn yhteentoimivuus kansallisten ja paikallisten tietokantojen kanssa;
20. kehottaa komissiota tiedottamaan budjettivallan käyttäjälle kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmia koskevien asiaankuuluvien tietojen ilmoittamiseksi jäsenvaltioita varten perustetun FENIX-tietojärjestelmän käytöstä ja erityisesti kyseisen järjestelmän ja ARACHNE-tiedonlouhintavälineen yhteentoimivuudesta; kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot keräävät elpymis- ja palautumistukivälineen varoja saaneita, varojen lopullisia saajia, toimeksisaajia ja alihankkijoita koskevien tietojen lisäksi myös tietoja tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista sähköisesti standardoidussa ja yhteentoimivassa muodossa;
21. kehottaa takaamaan ARACHNEn, varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän ja muiden ohjelmistojen mahdollisimman suuren yhteentoimivuuden, jotta voidaan yksinkertaistaa tietojen syöttöä ja pitää hallinnollinen rasitus mahdollisimman vähäisenä; kehottaa jälleen komissiota perustamaan yhdenmukaisen ja yhteentoimivan järjestelmän, joka sisältää tiedot kaikista EU:n osarahoittamista hankkeista, edunsaajista sekä tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista ja joka pystyy kokoamaan yhteen kaikki saman edunsaajan tai tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan saamat määrät;

22. pitää myönteisenä, että useimmat jäsenvaltiot ovat suunnitelleet komission suositusten mukaisesti erityisiä verkkosivustoja, joilla esitetään elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyviä tietoja, mutta pitää valitettavana, että sivustoilla julkistettavien tietojen tasossa ja laajuudessa on suuria eroja; pyytää komissiota sisällyttämään tuleviin täytäntöönpanoa koskeviin kertomuksiinsa suosituksia ja parhaita käytäntöjä Next Generation EU -välineen rahoituksesta tiedottamiseksi ja sen näkyvyyden edistämiseksi, jotta niiden täytäntöönpanon edistymistä voidaan seurata, keskittyen erityisesti kansalaisten saatavilla olevien tietojen yhdenmukaistamiseen avoimuuden, julkisen valvonnan ja vastuuvollisuuden edistämiseksi;
23. muistuttaa, että asetuksen (EU) 2021/241 22 artiklan nojalla jäsenvaltiot ovat ensisijaisesti vastuussa unionin taloudellisten etujen suojaamisen varmistamisesta; kehottaa komissiota raportoimaan arvioinnistaan, joka koskee kansallisten sisäisen valvonnan järjestelmien valmiuksia (erityisesti tarkastusvalmiuksia, edunsaajien tietojen tallentamista ja tarkastussuunnitelmia) ehkäistä, havaita ja korjata päällekkäisen rahoituksen myöntämistä, korruptiota, petoksia ja eturistiriitoja sekä varmistaa kansallisten ja unionin sääntöjen noudattaminen; korostaa, että jos kansallisissa sisäisen valvonnan järjestelmissä on puutteita, komission ehdottamat välitavoitteet tai tavoitteet näiden puutteiden korjaamiseksi on selitettävä asianmukaisesti elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa koskevassa vuosikertomuksessa; panee merkille, että jäsenvaltioiden tähän mennessä toimittamissa ensimmäistä maksua koskevissa pyynnöissä on välitavoitteita, jotka liittyvät kansallisiin tarkastus- ja valvontajärjestelmiin;
24. kehottaa komissiota sisällyttämään vuosikertomukseensa unionin taloudellisten etujen suojaamisesta tietoja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja korjaamisesta sekä elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta; kehottaa komissiota arvioimaan tietoja, joita jäsenvaltiot keräävät ja jotka mahdollistavat elpymis- ja palautumistukivälineestä tuettuihin toimenpiteisiin liittyvien vakavien sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisen, havaitsemisen ja korjaamisen, ja raportoimaan komission ja jäsenvaltioiden toteuttamista toimenpiteistä jäsenvaltioiden sisäisen valvonnan järjestelmien puutteiden korjaamiseksi;
25. toteaa jälleen olevansa huolissaan siitä, että komissio tarkastaa vain välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen ennen elpymis- ja palautumistukivälineen varojen maksamista ja jättää jäsenvaltioiden tehtäväksi varmistaa, että julkisia hankintoja tai valtiontukia koskevia sääntöjä on noudatettu; toteaa, että komissio toimittaa järjestelmätarkastuksia sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön vankkoja kontroleja unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi eturistiriidoilta tai vakavilta sääntöjenvastaisuuksilta; katsoo kuitenkin, ettei komission pitäisi perussopimusten valvojana luottaa ainoastaan niihin tarkastuksiin, joita jäsenvaltiot suorittavat sovellettavien sääntöjen noudattamisen osalta, jotta varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset elpymis- ja palautusvälineen investoinneille; kehottaa siksi komissiota noudattamaan riskiperusteista lähestymistapaansa ja laajentamaan tarkastustoimintojaan järjestelmätarkastuksia pidemmälle siten, että ne kattavat julkisten hankintojen ja valtiontukisääntöjen tarkastukset, erityisesti jäsenvaltioissa, joissa on havaittu toistuvasti vakavia tai järjestelmällisiä heikkouksia; palauttaa tässä yhteydessä mieliin tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädännössä olevat vakavat puutteet eturistiriitojen tehokasta valvonnan ja ehkäisemisen osalta;

26. panee merkille, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten käytön ennustetaan olevan etupainotteista siten, että 42 prosenttia euroalueen jäsenvaltioille myönnettyjen avustusten kokonaismäärästä käytetään vuoden 2022 loppuun mennessä; toteaa, että suurin osa avustuksista on suunnattu yksityisten ja julkisten investointien rahoittamiseen; kehottaa komissiota olemaan valppaana erityisesti niiden jäsenvaltioiden maksupyyntöjen suhteen, joissa sisäisen valvonnan järjestelmissä on järjestelmällisiä puutteita;
27. kehottaa komissiota asettamaan kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien hyväksymisen, varojen maksamisen ja kaikkien kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa esitettyjen toimenpiteiden ehdoksi sen, että ne ovat täysin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen unionin arvojen mukaisia, mukaan lukien oikeusvaltioperiaate, sekä petosten, eturistiriitojen, korruption ja päällekkäisen rahoituksen ehkäisemisen, havaitsemisen ja torjunnan;
28. katsoo, että näiden arvojen ja moitteettoman varainhoidon periaatteen noudattamista on seurattava elpymis- ja palautumistukivälineen koko elinkaaren ajan ja että tämän vuoksi komission on pidättäytyttävä varojen maksamisesta ja tarvittaessa perittävä varat takaisin, jos nämä ehdot eivät enää täyty, ilman, että tällä on vaikutusta lopullisiin edunsaajiin;
29. painottaa, että jos oikeusvaltioperiaatetta rikotaan vakavasti, ehdollisuusmekanismi voidaan ottaa käyttöön Next Generation EU -välineen elpymispaketin ja siten myös elpymis- ja palautumistukivälineen osalta; korostaa, että demokratia, oikeusvaltioperiaate ja perusoikeudet sekä Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevien tuomioiden täytäntöönpano eivät ole neuvoteltavissa, ja kehottaa tämän vuoksi komissiota panemaan ehdollisuusasetuksen täytäntöön viipymättä;
30. palauttaa mieliin 10. kesäkuuta 2021 antamassaan päätöslauselmassa parlamentin näkemyksistä komission ja neuvoston parhaillaan suorittamasta kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien arvioinnista² ilmaisemansa huolen siitä, että monet jäsenvaltiot eivät ole lainkaan tai riittävästi ottaneet alue- ja paikallisviranomaisia mukaan kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien laadintaprosessiin; on myös huolissaan ilmoituksista³, joiden mukaan jäsenvaltio, joka ei ole vielä toimittanut elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa, ei ole noudattanut vaatimusta kuulla suunnitelman laatimisen yhteydessä paikallisviranomaisia ja asiaankuuluvia sidosryhmiä laajasti ja avoimesti;
31. muistuttaa, että työmarkkinaosapuolet, paikallis- ja alueviranomaiset sekä kansalaisyhteiskunnan järjestöt, kuten nuorisojärjestöt, ovat kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanon eturintamassa ja ovat siksi keskeisiä sidosryhmiä pyrittäessä kestävään elpymiseen pandemiasta; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kuulemaan niitä asianmukaisesti ja ottamaan ne mukaan elpymis- ja palautumistukivälineeseen liittyvien uudistusten ja investointien täytäntöönpanoon sekä varmistamaan tehokkaan koordinoinnin asiaankuuluvien hallintotasojen välillä; kehottaa komissiota kehittämään tulevissa täytäntöönpanoa koskevissa kertomuksissaan edelleen

² EUVL C 67, 8.2.2022, s. 90.

³ <https://www.ftm.nl/artikelen/oude-kabinet-knutselde-met-private-partijen-toch-aan-nationaal-plan-eu-herstelfonds>

arviointiaan asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisesta ja yksilöimään parhaita käytäntöjä, joita voidaan soveltaa muissa jäsenvaltioissa, kuten hallintojärjestelmiä, joihin tietyn alueen osalta toimivaltaiset keskus- ja alueviranomaiset osallistuvat;

32. toteaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon demokraattinen valvonta on mahdollista vain, jos parlamentti osallistuu siihen täysimääräisesti ja sen suositukset otetaan huomioon kaikissa vaiheissa, mikä luo perustan elpymis- ja palautumistukivälineen demokraattiselle vastuuvollisuudelle, myös vuotuisen vastuuvapausmenettelyn kautta; muistuttaa, että asetuksen (EU) 2021/241 25 artiklassa säädetään, että komissio toimittaa asiaankuuluvat asiakirjat ja tiedot yhtäaikaaisesti ja yhtäläisin ehdoin Euroopan parlamentille ja neuvostolle, joiden osallistuminen on olennaisen tärkeää demokraattisen valvonnan varmistamiseksi; muistuttaa komissiota sen avoimuutta ja parlamentin kanssa käytävää vuoropuhelua koskevista velvoitteista, joista säädetään asetuksen (EU) 2021/241 V luvussa;
33. muistuttaa, että elpymis- ja palautumistukivälineestä on SEUT-sopimuksen 319 artiklan mukaisen komissiota koskevan vastuuvapausmenettelyn puitteissa raportoitava integroidun talous- ja vastuuvollisuusraportoinnin yhteydessä.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	20.4.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 22 -: 1 0: 6
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Matteo Adinolfi, Gilles Boyer, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Corina Crețu, Ryszard Czarnecki, José Manuel Fernandes, Luke Ming Flanagan, Daniel Freund, Isabel García Muñoz, Monika Hohlmeier, Jean-François Jalkh, Pierre Karleskind, Mislav Kolakušić, Joachim Kuhs, Claudiu Manda, Alin Mituța, Jan Olbrycht, Younous Omarjee, Markus Pieper, Sándor Rónai, Petri Sarvamaa, Angelika Winzig, Lara Wolters, Tomáš Zdechovský
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Andrey Novakov, Mikuláš Peksa, Elżbieta Rafalska, Viola Von Cramon-Taubadel

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

22	+
PPE	José Manuel Fernandes, Monika Hohlmeier, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Petri Sarvamaa, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
Renew	Gilles Boyer, Olivier Chastel, Pierre Karleskind, Alin Mituța
S&D	Caterina Chinnici, Corina Crețu, Isabel García Muñoz, Claudiu Manda, Sándor Rónai, Lara Wolters
The Left	Luke Ming Flanagan, Younous Omarjee
Verts/ALE	Daniel Freund, Mikuláš Peksa, Viola Von Cramon-Taubadel

1	-
NI	Mislav Kolakušić

6	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Elżbieta Rafalska
ID	Matteo Adinolfi, Jean-François Jalkh, Joachim Kuhs
PPE	Markus Pieper

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää

KULTTUURI- JA KOULUTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO

budjettivaliokunnalle ja talous- ja raha-asioiden valiokunnalle

elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta täytäntöönpanokertomuksesta (2021/2251(INI))

Valmistelija: Niklas Nienäß

EHDOTUKSET

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta pyytää asiasta vastaavia budjettivaliokuntaa sekä talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka ne myöhemmin hyväksyvät:

1. muistuttaa, että kulttuuri ja koulutus ovat demokratiamme, arvojemme, yhteiskuntamme ja taloutemme tukiranka ja niille on ehdottomasti annettava riittävästi tukea elpymis- ja palautumistukivälineestä, myös sosiaalisiin ja työoloihin sekä vihreään ja digitaaliseen siirtymään kohti ilmastoneutraalia taloutta; pitää valitettavana, ettei tätä tarvetta otettu asianmukaisesti huomioon elpymis- ja palautumistukivälineestä annetussa asetuksessa;
2. muistuttaa koulutuksen, kulttuurin, tiedotusvälineiden ja urheilun elintärkeästä roolista arkielämässämme sekä niiden vaikutuksesta yhteiskuntiemme yhteenkuuluvuuteen, selviytymiskykyyn ja osallistavuuteen ja korostaa elpymis- ja palautumistukivälineen merkitystä covid-19-pandemian kielteisten seurausten lievittämisessä;
3. palauttaa mieliin, että EU:n kulttuuriala ja luovat toimialat tuottavat 4,4 prosenttia BKT:stä ja niillä on lähes 8,7 miljoonaa työpaikkaa EU:ssa; korostaa, että covid-19-pandemia iski näihin aloihin ensimmäisten joukossa ja pahimmin ja että niillä on suuria vaikeuksia toipua niihin kohdistuneista rajoituksista varsinkin siksi, että niillä toimii pääasiassa itsenäisiä ammatinharjoittajia sekä mikrokokoisia ja pieniä järjestöjä ja yrityksiä;
4. pitää valitettavana, että kulttuuriala ja luovat toimialat on pitkälti unohdettu EU:n yleisissä pyrkimyksissä selviytyä covid-19-pandemiasta, ja korostaa sen vuoksi tarvetta korvamerkitä varoja näille aloille ja antaa niille lisätukea kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa sekä tarvetta täydentäviin toimiin EU:n, kansallisella ja paikallisella tasolla, ottaen erityisesti huomioon ne osa-alueet, joilla vaikutukset ovat olleet suurimmat, eli muun muassa livetapahtumat, esittävät taiteet, näyttelyt, kulttuuriperintökohteet, museot ja elokuvateatterit;
5. korostaa, että parlamentti ja asianomaiset alat ovat useaan otteeseen kehottaneet jäsenvaltioita osoittamaan kunkin kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman varoista ainakin 2 prosenttia kulttuuriin ja 10 prosenttia koulutukseen; pahoittelee sitä, että valtaosa jäsenvaltioista on antamassa rahaa selvästi pyydettyä vähemmän;

arvostelee sitä, että näihin vaatimuksiin on vastattu vain yleisellä tasolla ja vain ottamalla huomioon aloitteita, jotka eivät liity yksinomaan kulttuuriin; katsoo tältä osin, että nämä alat on otettava asiaankuuluvasti huomioon suunnitelmien mahdollisissa muutoksissa;

6. pitää valitettavana, että ainoastaan 16 jäsenvaltiota on sisällyttänyt suunnitelmiinsa kulttuurin ja että useimmissa tapauksissa investoinnit ja uudistukset ovat riittämättömiä; pitää sen vuoksi arveluttavana, että komissio on hyväksynyt suunnitelmat, sillä niissä ei käsitellä jäsenvaltioiden todellisia elpymis- ja palautumistarpeita; pelkää, että tämä julkisten investointien epäyhtenäisyys johtaa kulttuurialan ja luovien toimialojen eritahtiseen elpymiseen, mikä lisää keskinäisiä eroja EU:n kulttuuriekosysteemissä ja uhkaa Euroopan kulttuurista monimuotoisuutta; korostaa, että tarvitaan sekä lyhyen että pitkän aikavälin toimenpiteitä koko kulttuuriekosysteemin palautumisen, kilpailukyvyyn ja kestävyuden parantamiseksi, mukaan lukien innovatiivisten digitaalisten valmiuksien kehittäminen ja käyttöönotto, ja Euroopan kulttuuriperinnön säilyttämiseksi;
7. kehottaa jäsenvaltioita strategisesti sisällyttämään kulttuurialan ja luovien toimialojen elpymisen ja palautumisen neuvoston tulevaan kulttuurialan työsuunnitelmaan vuosiksi 2023–2026, jotta voidaan luoda perusta tietämyksen vaihdolle ja vertaisoppimiselle kansallisten hallintojen välillä;
8. vastustaa komission lähestymistapaa, jossa laskelmiin kulttuuria koskevien elpymis- ja palautumistukivälineen kokonaisuuden määrittämiseksi sisällytetään aloitteita, jotka eivät liity yksinomaan kulttuuriin, kuten matkailua sekä kulttuurirakennusten energiatehokkuutta koskevia aloitteita, mikä johtaa epätarkkoihin tilastotietoihin ja siten harhaanjohtavaan kuvaan elpymisen ja palautumisen tulostaulun verkkosivustolla; kehottaa sen vuoksi arvioimaan uudelleen, mitä pidetään kulttuurimenoina, ja analysoimaan nopeasti ja läpinäkyvästi uudelleen saatavilla olevat tiedot, sillä on tärkeää saada paikkansapitäviä yleisarvioita, joita voidaan hyödyntää tulevissa suunnitelmissa ja strategioissa; kehottaa komissiota ilmoittamaan selvästi, miten jäsenvaltiot käyttävät elpymis- ja palautumistukivälinettä lieventääkseen covid-19-pandemian vaikutuksia nuoriin ja toimiin medialukutaidon edistämiseksi;
9. on vahvasti sitä mieltä, että elpymis- ja palautumistukivälineen asianmukainen ja onnistunut täytäntöönpano koko Euroopan unionissa edellyttää, että kiinnitetään erityistä huomiota mikrokokoisiin ja pieniin järjestöihin ja yrityksiin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja ruohonjuuritason aloitteisiin, myös maaseudulla ja syrjäisillä alueilla, toteuttamalla erityisiä avoimia ehdotuspyyntöjä kaikissa jäsenvaltioissa; pyytää jäsenvaltioita ja komissiota painottamaan kestävyyttä sekä suunniteltujen investointien ja uudistusten sosioekonomisia ja ympäristövaikutuksia ja varmistamaan, että toimenpiteissä keskitytään todellisiin tarpeisiin;
10. korostaa, että tarvitaan kokonaisvaltaista ja määrätietoista toimintatapaa sekä innovatiivisia ja kestäviä rakenneuudistuksia, jotka kohdistuvat kulttuurialaan ja luoviin toimialoihin sekä koulutus-, media-, audiovisuaali- ja urheilualoihin paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla; painottaa sosiaaliturvauudistusten merkitystä kulttuurialalla ja luovilla toimialoilla; pahoittelee sitä, että näitä uudistuksia ei ole asetettu etusijalle ja niitä on suunniteltu vain vähemmistöissä jäsenvaltioita; korostaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanossa olisi varmistettava

sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja palautuminen jäsenneyillä ja osallistavilla toimenpiteillä, jotka ovat saavutettavia kaikille, jotka kohdistetaan erityisesti nuoriin, naisiin, ikäihmisiin, vammaisiin henkilöihin ja hlbtq+-henkilöihin ja joissa ei jätetä ketään jälkeen;

11. kehottaa komissiota tutkimaan mahdollisuutta ohjata uudelleen elpymis- ja palautumistukivälineen käyttämättä olevia resursseja EU:n ohjelmiin kulttuurin, koulutuksen, nuorison, urheilun ja tiedotusvälineiden alalla ja varmistamaan synergiavaikutukset muiden EU:n, kansallisten ja alueellisten rahastojen ja ohjelmien kautta; pitää valitettavana, että vain harvat jäsenvaltiot ovat pyytäneet lainoja kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa täytäntöönpanoon, ja kehottaa sen vuoksi kaikkia jäsenvaltioita hyödyntämään saatavilla olevia lainoja kulttuurialan ja luovien toimialojen ja media-, koulutus- ja urheilualojen sekä nuorten tukemiseksi;
12. palauttaa mieliin, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon seuranta kuuluu komission toimivaltaan; kehottaa sitä sen vuoksi harkitsemaan uudelleen raportoinnin ja arvioinnin aikaväliä ja ajoitusta ja määrittelemään sopivia indikaattoreita, jotta voidaan taata mahdollisimman suuri avoimuus ja vaikuttavuus kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien yhteydessä toteutettavissa toimissa; korostaa, että on tärkeää kerätä, julkaista ja määräjain päivittää kattavia, eriteltyjä ja luotettavia tietoja elpymis- ja palautumistukivälineen varojen kohdentamisesta aluetasolla eri jäsenvaltioissa, jotta voidaan varmistaa, että toimenpiteet tavoittavat kaikki toimijat, myös kaikkein pienimmät;
13. pahoittelee sitä, ettei sidosryhmiä kuultu merkittävässä määrin kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien valmistelun aikana; pyytää komissiota sisällyttämään yksityiskohtaisen arvion tästä kuulemisprosessista elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoa koskevaan tarkastelukertomukseensa, joka on tarkoitus esittää parlamentille ja neuvostolle 31. heinäkuuta 2022 mennessä;
14. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita takaamaan kaikkien asiaan liittyvien sidosryhmien, erityisesti työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen sekä paikallis- ja alueviranomaisten, asianmukaisen ja jatkuvan osallistumisen elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoon ja seurantaan; kehottaa komissiota helpottamaan hyvien käytäntöjen vaihtoa, vastavuoroista oppimista ja valmiuksien kehittämistä kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten ja alueellisten tahojen keskuudessa; panee merkille, että tällainen yhteistyö tuo kouriintuntuvia ja kestäviä sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä niin kansallisella kuin EU:n tasolla;
15. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita noudattamaan elpymis- ja palautumistukivälineestä annettua asetusta ja ottamaan parlamentin ja sen eri valiokunnat suuremmassa määrin mukaan kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien arviointi- ja täytäntöönpanoprosessiin; pyytää komissiota tältä osin analysoimaan yksityiskohtaisesti jäsenvaltioiden panoksia elpymis- ja palautumistukivälineen kuuteen pilariin ja kehottaa elpymis- ja palautumistukivälineen valvonnasta vastaavaa parlamentin työryhmää arvioimaan huolellisesti tiedot, jotka koskevat jäsenvaltioiden kulttuurin, tiedotusvälineiden, koulutuksen, nuorison ja urheilun aloilla toteuttamia investointeja ja uudistuksia;

16. korostaa, että covid-19-pandemialla on ollut horjuttava vaikutus nuoriin, koulutukseen ja urheiluun, ja pitää valitettavana, että näiltä puuttuu riittävä rahoitus elpymis- ja palautumistukivälineessä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään nuorten osallistumista demokraattisiin ja päätöksentekoprosesseihin sekä tehostamaan pyrkimyksiään ottaa käyttöön kohdennettuja toimia ja pitkän aikavälin toimenpiteitä, etenkin kestävien rakennuudistusten ja infrastruktuuriparannusten osalta, jotta voidaan lujittaa koulutusjärjestelmän häiriönsietokykyä, parantaa yleistä oppimisympäristöä oppilaitoksissa, vähentää koulunkäynnin keskeyttämistä, korjata puutteita digitaalisen oppimisen toteutuksessa ja tehostaa koulutusalan ammattilaisten koulutusta;
17. huomauttaa, että pandemia on vaikuttanut kielteisesti ihmisten, erityisesti nuorten, mielenterveyteen, ja korostaa tarvetta elpymis- ja palautumistukivälineestä tuettaville toimenpiteille, joiden avulla parannetaan mielenterveyttä yhdennetyillä psykologisilla neuvonta- ja tukipalveluilla kouluissa ja muualla;
18. muistuttaa, että vuosi 2022 on Euroopan nuorison teemavuosi, jonka tavoitteena on asettaa keskiöön nuoret eurooppalaiset ja voimaannuttaa ja tukea heitä, erityisesti covid-19-pandemian kielteiset vaikutukset huomioon ottaen; kehottaa jäsenvaltioita laajentamaan ja yhteensovittamaan toimenpiteitä niiden kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien asiaankuuluvissa pilareissa, jotta voidaan täydentää Euroopan nuorison teemavuoden toimia pitkällä aikavälillä;
19. korostaa, että parhaiden tulosten saaminen koulutusjärjestelmistä edellyttää suuria määriä julkisia investointeja; kehottaa jäsenvaltioita vaihtamaan käytäntöjä alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla, jotta voidaan saada aikaan todellinen eurooppalainen koulutusalue;
20. suhtautuu myönteisesti siihen, että eräät jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet urheilun kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa, mutta toistaa, että komission on annettava yksityiskohtaisempia tietoja tähän alaan kohdistuvista toimenpiteistä;
21. painottaa, että elpymis- ja palautumistukivälineestä niin uudistuksiin kuin investointeihinkin annettavaa tukea olisi käytettävä myös parantamaan työoloja, koulutusta ja täydennys- ja uudelleen koulutusta kulttuurialalla ja luovilla toimialoilla, mukaan lukien musiikki-, media- ja audiovisuaalialat, jotta voidaan päästä eroon epävarmoista työsuhteista, parantaa sosiaaliturvajärjestelmien saatavuutta sekä välttää työpaikkojen menetyksiä ja saada tämä suuntaus kääntymään ja siten varmistaa näiden alojen yleinen selviytymiskyky;
22. kehottaa jäsenvaltioita ottamaan huomioon tekijöiden, esiintyjien, taiteilijoiden ja muiden kulttuurialan luovan työn tekijöiden erityisen työsuhdetilanteen, mukaan lukien heidän kokonaistilanteensa ja työolojensa parantamisen tiellä olevat esteet, kuten verotukseen, tekijänoikeusloukkauksiin ja viisumeihin liittyvät kysymykset; muistuttaa taiteellisten ja luovien taitojen ja pätevyyksien vastavuoroisen tunnustamisen merkityksestä, kun halutaan helpottaa ylösentekijöiden sekä kulttuuri- ja taidetuotantojen rajatylittävää liikkuvuutta; kannustaa jäsenvaltioita toteuttamaan tämänsuuntaisia toimia, kun ne panevat täytäntöön kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmiaan, ja vaihtamaan parhaita käytäntöjä.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	25.4.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 27 -: 0 0: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Alexis Georgoulis, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienau, Peter Pollák, Diana Riba i Giner, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Alexander Bernhuber, Elżbieta Kruk

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

27	+
ECR	Dace Melbārde
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Alexander Bernhuber, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Romeo Franz, Niklas Nienaß, Diana Riba i Giner

0	-

3	0
ECR	Elzbieta Kruk, Andrey Slabakov
ID	Gianantonio Da Re

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää

12.5.2022

PERUSSOPIMUS-, TYÖJÄRJESTYS- JA TOIMIELINASIOIDEN VALIOKUNNAN KIRJE

Johan Van Overtveldt
Puheenjohtaja
Budjettivaliokunta
Bryssel

Irene Tinagli
Puheenjohtaja
Talous- ja raha-asioiden valiokunta
Bryssel

Asia: Lausunto elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta
täytäntöönpanokertomuksesta (2021/2251(INI))

Arvoisat puheenjohtajat

Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta (AFCO) päätti kokouksessaan 28. maaliskuuta 2022 antaa edellä mainitussa menettelyssä lausunnon valiokunnillenne. Asian kiireellisyyden vuoksi AFCO-valiokunnan koordinaattorit ehdottivat valiokunnalle, että kyseinen lausunto annettaisiin kirjeen muodossa.

Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta käsitteli asiaa kokouksessaan 28. huhtikuuta 2022 ja hyväksyi kirjeen muodossa annetun lausuntonsa äänin 22 puolesta, 5 vastaan ja 1 tyhjää¹. Se pyytää asiasta vastaavia budjettivaliokuntaa ja talous- ja raha-asioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka ne myöhemmin hyväksyvät.

Kunnioittavasti

Antonio Tajani

¹ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Antonio Tajani (puheenjohtaja ja valmistelija), Gabriele Bischoff (ensimmäinen varapuheenjohtaja), Charles Goerens (toinen varapuheenjohtaja), Giuliano Pisapia (kolmas varapuheenjohtaja), Loránt Vincze (neljäs varapuheenjohtaja), Gerolf Annemans, Vladimír Bilčík (Esteban González Ponsin puolesta), Damian Boeselager, Leila Chaibi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Angel Dzhambazki (Geert Bourgeois'n puolesta), Daniel Freund, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Sophia in 't Veld (Guy Verhofstadtin puolesta), Victor Negrescu, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, László Trócsányi ja Rainer Wieland.

EHDOTUKSET

Euroopan tulevaisuudesta 16. helmikuuta 2017 antamissaan päätöslauselmissa parlamentti korosti tarvetta parantaa unionin toimintavalmiuksia ja lisätä sen päätöksenteon demokraattista vastuuvollisuutta ja avoimuutta ottaen huomioon, että yhteisömenetelmä soveltuu parhaiten unionin toimintaan.

Euroopan tulevaisuuskonferenssissa on käsitelty lokakuusta 2021 asti muun muassa demokratiaan ja perussopimukseen liittyviä unionin haasteita. Nämä keskustelut ovat olennaisia elpymis- ja palautumistukivälineen institutionaaliselle rakenteelle sekä elpymis- ja palautumistukivälineen ulkoisten käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen kautta saatujen varojen maksamisen demokraattiselle valvonnalle, joka olisi parlamentin tehtävä.

Perussopimus-, työjärjestys-, ja toimielinasioiden valiokunta antoi lausuntonsa ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (COM(2020)0408 – C9 0150/2020 – 2020/0104(COD)) 13. lokakuuta 2020 päivätyssä kirjeessä budjettivaliokunnan ja talous- ja raha-asioiden valiokunnan puheenjohtajille.

Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta on pannut merkille 17. helmikuuta 2022 annetun budjettivaliokunnan ja talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietintöluonnoksen elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta täytäntöönpanokertomuksesta (2021/2251(INI)).

Edellä mainitussa 13. lokakuuta 2020 päivätyssä kirjeessään AFCO-valiokunta pyysi, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevaan asetukseen¹ sisällytettäisiin säännöksiä, joilla varmistetaan demokraattinen valvonta ja vastuuvollisuus, toimielinten välisen tasapainon periaatetta noudattaen. Jäljempänä siteerataan joitakin näistä säännöksistä kurssiivilla, ja sitaatin jälkeen esitetään valiokunnan suositukset:

- ”*Monitasoiset sidosryhmäkuulemiset, joihin osallistuu alue- ja paikallistason edustajia tai viranomaisia, talouselämän osapuolia ja työmarkkinaosapuolia sekä kansalaisyhteiskunnan organisaatioita ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä, myös elpymis- ja palautumissuunnitelmien valmistelussa aiheuttamatta tarpeettomia viivästyksiä prosessiin, kumppanuusperiaatteen mukaisesti*”; valiokunta pitää tässä yhteydessä valitettavana, kuten parlamentin 10. kesäkuuta 2021 antamassa päätöslauselmassa elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevasta tutkimuksesta todettiin, että useat jäsenvaltiot eivät ole osallistaneet paikallis- ja alueviranomaisia lainkaan tai riittävästi kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien laatimiseen; elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 18 artiklan 4 kohdan q alakohdan mukaisesti valiokunta painottaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpano- ja seurantaprosessiin on osallistettava tehokkaasti mahdollisimman laaja joukko sidosryhmiä, joita ovat esimerkiksi paikalliset ja alueelliset järjestöt, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisjärjestöt; valiokunta kehottaa siksi käynnistämään unionin tason jäsenneuvoston vuoropuhelun kansalaisyhteiskunnan kanssa esimerkiksi luomalla paikallisten EU-valtuutettujen järjestelmän, jotta kansalaisyhteiskunta ja

¹ Neuvoston asetusta (EU) 2020/2094, annettu 14. joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 23).

unioni voidaan tuoda lähemmäksi toisiaan²; valiokunta panee merkille, että Euroopan tulevaisuuskonferenssissa kansalaiset antoivat yleisesti ymmärtää, että kansalaisten ja paikallisten instituutioiden välisiä yhteyksiä on vahvistettava³, jotta voidaan lisätä avoimuutta ja tiedottaa kansalaisille paremmin konkreettisista EU:n aloitteista;

- ”Säännöllinen ja oikea-aikainen raportointi ja tiedottaminen Euroopan parlamentille ja neuvostolle samanaikaisesti ja yhtäläisin ehdoin sekä kirjallisesti että siten, että komission ja jäsenvaltioiden edustajat osallistuvat Euroopan parlamentin asiasta vastaavien valiokuntien kokouksiin”; tässä yhteydessä valiokunta on tyytyväinen siitä, että komissio ja parlamentti ovat käyneet säännöllistä vuoropuhelua elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 26 artiklan mukaisesti; se painottaa, että näitä keskusteluita olisi jatkossakin käytävä aina parlamentin pyytäessä ja vähintään ”kahden kuukauden välein” elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 26 artiklan 1 kohdassa vahvistetun vähimmäisvaatimuksen mukaisesti ja että komission on otettava parlamentin näkemykset huomioon; valiokunta painottaa, että vuoropuhelun olisi perustuttava komission oikea-aikaisesti ja avoimesti toimittamiin kattaviin tietoihin elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 25 artiklassa vahvistettujen vähimmäisvaatimusten mukaisesti; tähän liittyen valiokunta pyytää, että parlamentille toimitetaan komission ja jäsenvaltioiden allekirjoittamat operatiiviset sopimukset; valiokunta painottaa, että komission olisi tiedotettava parlamentille säännöllisesti kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien arvioinnin tilasta ja siitä, miten jäsenvaltiot ovat panneet tavoitteet ja välitavoitteet täytäntöön;
- ”Euroopan parlamentin pääsy yhteiseen tietokantaan, joka sisältää sähköisessä muodossa yksityiskohtaiset tiedot kaikista tukivälineen varojen lopullisista saajista”; tässä yhteydessä valiokunta pyytää mietintöluonnoksen 11 kohdan mukaisesti komissiota edellyttämään, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön asianmukaiset raportointivälineet, joihin sisältyy yksityiskohtaisia tietoja varojen lopullisista saajista; valiokunta kehottaa yksityiskohtaisempaan raportointiin, jossa keskitytään pikemminkin tulos- ja vaikutusindikaattoreihin kuin toteutettuihin toimiin, jotta voidaan ymmärtää paremmin elpymis- ja palautumistukivälineen rooli ja täydentävyys; valiokunta pyytää, että nämä tiedot toimitetaan parlamentille täysin avoimesti;
- ”Rahoituksen saannin ehtona on SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen arvojen kunnioittaminen niiden sääntöjen mukaisesti, jotka määrittellään tältä osin koko EU:n talousarviota varten”; muistuttaa tässä yhteydessä, että elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen 8 artiklan mukaan elpymis- ja palautumistukiväline pannaan täytäntöön yleistä ehdollisuusjärjestelmää koskevan asetuksen⁴ mukaisesti; valiokunta panee tyytyväisenä merkille Euroopan unionin tuomioistuimen 16. helmikuuta 2022 asioissa C-156/21 ja C-157/21 antamat tuomiot, joissa hylätään Unkarin ja Puolan maaliskuussa 2021 nostamat kumoamiskanteet yleistä ehdollisuusjärjestelmää koskevasta asetuksesta; valiokunta panee sivumennen merkille,

² Kantarin loppuraportti, s. 85.

³ Kansalaispaneeli 4, alateema 2.3 – Eurooppalaisten arvojen edistäminen, suositus 18: Tuodaan EU-kansalaiset lähemmäksi unionia luomalla ja vahvistamalla yhteyksiä kansalasiin ja paikallisiin instituutioihin, kuten paikallishallintoihin, kouluihin ja kuntiin. Tällä parannettaisiin merkittävästi avoimuutta sekä tavoitettaisiin kansalaiset ja tiedotettaisiin heille paremmin konkreettisista EU:n aloitteista ja yleisistä EU:ta koskevista tiedoista.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2020/2092, annettu 16. joulukuuta 2020, yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi (OJ L 433I, 22.12.2020, s. 1).

että eräissä Euroopan tulevaisuuskonferenssin suositusluonnoksessa⁵ on kehoitettu ulottamaan ehdollisuusjärjestelmän soveltaminen koskemaan kaikkia oikeusvaltioperiaatteen rikkomisia eli myös muita kuin EU:n talousarvioon vaikuttavia rikkomisia; valiokunta panee lisäksi tyytyväisenä merkille komission päätöksen käynnistää ehdollisuusjärjestelmän soveltaminen Unkarin tapauksessa; valiokunta viittaa sen ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan 31. maaliskuuta 2022 hyväksymään yhteistä virkamatkaa koskevaan yhteiseen raporttiin, jonka aiheena oli oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen Puolassa; yhteisen raportin mukaan ja riippumatta nykyisestä geopoliittisesta tilanteesta EU:n olisi jatkossakin vaadittava Puolan viranomaisilta, että Puola noudattaa perussopimukseen perustuvaa velvoitetta kunnioittaa demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja perusoikeuksia; yhteisessä raportissa todetaan, että tätä varten olisi käytettävä kaikkia oikeusvaltioperiaatteen välineistön asianmukaisia välineitä, joita ovat oikeusvaltiota koskeva vuosikertomus, SEU-sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukainen menettely, rikkomusmenettelyt ja oikeusvaltiota koskeva ehdollisuusjärjestelmä; tämän vuoksi valiokunta pyytää komissiota käynnistämään yleistä ehdollisuusjärjestelmää koskevan asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisen menettelyn myös Puolan tapauksessa; lopuksi valiokunta painottaa, että elpymis- ja palautumistukivälineestä ei olisi rahoitettava mitään hanketta, joka on SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen EU:n arvojen vastainen.

Lisäksi valiokunta korostaa elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen johdanto-osan 20 kappaleen ja 5 artiklan 1 kohdan sekä mietintöluonnoksen 26 kohdan mukaisesti, että elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavissa hankkeissa olisi noudatettava unionin rahoituksen täydentävyyden periaatetta ja että tukivälinettä ei saisi käyttää korvaamaan toistuvia kansallisia talousarviomenoja, paitsi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa.

Lopuksi mietintöluonnoksen 9 kohdan mukaisesti valiokunta kannustaa jäsenvaltioita hakemaan elpymis- ja palautumistukivälineen alaisia lainoja sikäli kuin unionin lainan korkotasot ovat niille houkuttelevia.

Pidemmän aikavälin näkökulmasta valiokunta panee merkille, että nykyinen monivuotinen rahoituskehys 2021–2027 ja Next Generation EU -elpymisväline eivät välttämättä tarjoa riittävästi varoja unionin tarpeisiin, erityisesti kun otetaan huomioon Ukrainan sodan aiheuttama uusi geopoliittinen tilanne; valiokunta pyytää siksi komissiota arvioimaan, pitäisikö elpymis- ja palautumistukivälineen kesto pidentää sen nykyisen sitoumuskauden yli tai pitäisikö siitä jopa tulla pysyvä väline, mutta varmistamaan samalla, että nykyiset parlamentaariseen vastuuvollisuuteen ja valvontaan liittyvät puutteet ratkaistaan.

⁵ Kansalaispaneeli 2, alateema 2.1 – Oikeusvaltioperiaatteen suojeleminen, suositus 10.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	30.5.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 73 -: 10 0: 13
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Rasmus Andresen, Gerolf Annemans, Anna-Michelle Asimakopoulou, Pietro Bartolo, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Robert Biedroń, Anna Bonfrisco, Gilles Boyer, Carlo Calenda, Lefteris Christoforou, David Cormand, Andor Deli, Engin Eroglu, Markus Ferber, José Manuel Fernandes, Jonás Fernández, Raffaele Fitto, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Eider Gardiazabal Rubial, Luis Garicano, Vlad Gheorghe, Valentino Grant, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, José Gusmão, Valérie Hayer, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Othmar Karas, Billy Kelleher, Moritz Körner, Ondřej Kovařík, Joachim Kuhs, Zbigniew Kuźmiuk, Ioannis Lagos, Aurore Lalucq, Hélène Laporte, Pierre Larrouturou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Aušra Maldeikienė, Margarida Marques, Pedro Marques, Costas Mavrides, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Victor Negrescu, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Andrey Novakov, Dimitrios Papadimoulis, Piernicola Pedicini, Lídia Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pişlaru, Evelyn Regner, Karlo Ressler, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Bogdan Rzońca, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Nicolae Ştefănuţă, Paul Tang, Irene Tinagli, Nils Torvalds, Ernest Urtaşun, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Angelika Winzig, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni, Roberts Zīle
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Damian Boeselager, Rosa D'Amato, Ilan De Basso, Nicolaus Fest, Elisabetta Gualmini, András Gyürk, Henrike Hahn, Eugen Jurzyca, Petros Kokkalis, Jan Olbrycht, Petri Sarvamaa

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIESTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

73	+
ECR	Roberts Zīle
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Lefteris Christoforou, Markus Ferber, José Manuel Fernandes, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Janusz Lewandowski, Aušra Maldeikienė, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Lídia Pereira, Karlo Ressler, Petri Sarvamaa, Ralf Seekatz, Inese Vaidere, Angelika Winzig
Renew	Gilles Boyer, Carlo Calenda, Luis Garicano, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Billy Kelleher, Moritz Körner, Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Dragoş Pişlaru, Nicolae Ştefănuţă, Nils Torvalds, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Pietro Bartolo, Marek Belka, Robert Biedroń, Ilan De Basso, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Margarida Marques, Pedro Marques, Costas Mavrides, Csaba Molnár, Victor Negrescu, Evelyn Regner, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	Petros Kokkalis, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damian Boeselager, David Cormand, Rosa D'Amato, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, Henrike Hahn, Stasys Jakeliūnas, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Ernest Urtasun

10	-
ECR	Dorien Rookmaker
ID	Gerolf Annemans, Gunnar Beck, Nicolaus Fest, Joachim Kuhs
NI	Andor Deli, Enikő Győri, András Gyürk, Lefteris Nikolaou-Alavanos
Renew	Engin Eroglu

13	0
ECR	Raffaele Fitto, Eugen Jurzyca, Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca, Johan Van Overtveldt
ID	Anna Bonfrisco, Valentino Grant, France Jamet, Héléne Laporte, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
NI	Ioannis Lagos
The Left	José Gusmão

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää